

Magenta Consulting
Columna 86 street,
3rd floor MD-2012,
Chisinau,
Republic of Moldova
Tel: +373 22 854384
www.consulting.md

magentaconsulting

ESOMAR
member

STUDIU PRIVIND NIVELUL DE INTEGRITATE ACADEMICĂ ÎN UNIVERSITĂȚILE DIN REPUBLICA MOLDOVA

PREGĂTIT PENTRU: MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
PREGĂTIT DE: S.C. MAGENTA CONSULTING S.R.L.

NOIEMBRIE, 2025

Dumitru Slonovschi

General Director
E-mail: d.slonovschi@consulting.md
Tel: +373 79467559

Confidential

The methodology presented in this document is the property of Magenta Consulting SRL, and thus cannot be transmitted to any other consulting company or used for developing a Request for Proposal by any other company than Magenta Consulting.

All Rights Reserved. © 2014 Copyright Magenta Consulting SRL

INTRODUCERE

Acest studiu a fost efectuat de compania Magenta Consulting pentru Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. Studiul privind integritatea academică în universitățile din Republica Moldova reprezintă o inițiativă esențială în cadrul „Proiectului pentru Învățământul Superior din Moldova”, o intervenție finanțată de Banca Mondială ce urmărește îmbunătățirea calității, finanțării și managementului învățământului superior din țară.

i.1 Scopul și obiectivele studiului

Scopul primar al acestui studiu este de a investiga și evalua în mod cuprinzător nivelurile de integritate, percepțiile despre corupție și factorii asociați în cadrul universităților din Republica Moldova. Prin efectuarea unui sondaj sociologic riguros în rândul studenților din șase universități proeminente, această cercetare își propune să ofere perspective empirice asupra prevalenței practicilor corupte, cauzele care stau la baza și impactul asupra mediului educațional. Totodată, rezultatele prezentei cercetări sunt prezentate comparativ cu rezultatele cercetării similare realizată în anul 2024.

Proiectul de cercetare are mai multe obiective specifice, printre care:

1. **Evaluarea nivelurilor de integritate:** Evaluarea nivelului general de integritate în rândul studenților din universitățile selectate din Republica Moldova, examinând atitudinile și comportamentele acestora privind corupția și conduita etică.
2. **Percepții asupra corupției:** Investigarea percepțiilor studenților cu privire la corupția din sectorul educațional, inclusiv nivelul lor de conștientizare a practicilor corupte și opiniile despre probleme specifice legate de corupție.
3. **Identificarea practicilor corupte:** Identificarea și documentarea practicilor corupte care pot exista în universitățile din Republica Moldova, oferind informații despre tipurile și frecvența acestor practici.
4. **Analiza riscului de corupție:** Analiza ariilor de risc și a contextelor din sectorul educațional care creează oportunități pentru activități corupte, inclusiv a factorilor favorizanți și a circumstanțelor ce contribuie la apariția corupției.
5. **Utilizarea necorespunzătoare a inteligenței artificiale în mediul academic:** Evaluarea nivelului de conștientizare, a experiențelor și percepțiilor studenților privind utilizarea abuzivă a instrumentelor de inteligență artificială (IA) în activitățile academice și implicațiile acesteia pentru integritatea academică.
6. **Aspecte specifice de gen:** Explorarea existenței unor diferențe specifice de gen în percepțiile privind corupția și în experiențele legate de practici corupte în mediul universitar.
7. **Linii directe pentru raportarea corupției:** Evaluarea existenței unor ghiduri pentru raportarea sau declararea cazurilor de corupție în cadrul universităților și, dacă acestea există, analiza eficacității lor în soluționarea problemelor de corupție.
8. **Plângeri și sancțiuni:** Investigarea cazurilor în care studenții au raportat acte de corupție și, dacă au făcut-o, analiza măsurilor sau sancțiunilor aplicate ca răspuns la aceste raportări.
9. **Analiza tendințelor:** Identificarea și analiza oricăror tendințe observabile privind corupția și nivelurile de integritate în universitățile din Republica Moldova în ultimii 2–3 ani, pentru a permite o comparație cu studiul anterior.

i.2 Metodologia aplicată

Cercetarea a presupus chestionarea studenților și a cadrelor didactice din șase universități din Republica Moldova.

1. Universitatea de Stat din Moldova (USM)
2. Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM)
3. Academia de Studii Economice a Moldovei (ASEM)
4. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova (USMF)
5. Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" (UPSC)
6. Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți (USARB).

Datele prezentate în acest raport au fost colectate prin intermediul a două sondaje

1. Sondaj în rândul studenților
2. Sondaj în rândul cadrelor didactice.

i.2.1 Sondaj în rândul studenților

- **Tipul eșantionului:** Distribuție proporțională în funcție de numărul de studenți din fiecare universitate, conform genului, anului de studiu (ciclul licență, anul doi - șase), facultății, formei de finanțare.
- **Respondenți:** Studenții înmatriculați la ciclul unu de studii (licență), din anul 2 de studii sau mai sus, cu frecvență la zi.
- **Metoda de colectare a datelor:** TAPI – Interviu personal cu ajutorul tabletelor.
- **Durata medie a unui interviu:** 15 minute.
- **Perioada de colectare a datelor:** 7 octombrie – 19 noiembrie 2025.

Tabelul de mai jos include distribuția eșantionului colectat în cadrul sondajului în rândul studenților.

Tabel 3. Eșantionul pentru studenți

	Total studenți (populație), ciclu licență, frecvență la zi, anul 2 de studii sau mai sus ²	Eșantion (cote)	% din studenți intervievați	Marja de eroare
Universitatea de Stat din Moldova (USM)	4788	856	17.9%	3.0%
Universitatea Tehnica a Moldovei (UTM)	3201	719	22.5%	3.2%
Academia de Studii Economice a Moldovei (ASEM)	1459	600	41.1%	3.1%
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova (USMF)	4144	774	18.7%	3.2%
Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" (UPSC)	1002	385	38.4%	3.9%
Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți (USARB)	756	301	39.8%	4.4%
Total	15350	3635	23.7%	1.4%

i.2.2 Sondaj în rândul cadrelor didactice

Pe lângă componenta destinată studenților, cercetarea a inclus un sondaj cu 419 cadre didactice din aceleași șase universități. Această componentă are drept scop explorarea percepțiilor, experiențelor și provocărilor cu care se confruntă personalul academic în ceea ce privește integritatea academică.

Metoda de colectare a datelor: CAWI – Sondaj online cu auto-completare. Utilizarea CAWI garantează anonimatul complet, încurajând respondenții să se exprime deschis și sincer cu privire la subiecte sensibile precum politicile instituționale, practicile de aplicare și încălcările de integritate.

Link-ul către sondaj a fost expediat către toate adresele de email ale cadrelor didactice din cele șase universități incluse în studiu.

Tabelul de mai jos include distribuția eșantionului colectat în cadrul sondajului în rândul cadrelor didactice.

Tabel 2. Eșantionul pentru cadre didactice

	Total cadre didactice (populație) ¹	Număr de cadre didactice chestionate	% cadrelor didactice care au participat
USM	1019	44	4.3%
UTM	827	60	7.3%
ASEM	226	70	31.0%
USMF	997	82	8.2%
UPSC	347	103	29.7%
USARB	208	60	28.8%
Total	3659	120	3.3%

² Datele statistice au fost oferite de fiecare universitate în parte

i.2.3 Structura chestionarului

Chestionarul a fost elaborat de Magenta Consulting în strânsă colaborare cu beneficiarul. Chestionarul a inclus întrebări despre conștientizarea, practicarea și raportarea practicilor neintegre în universități.

i.2.4 Analiza datelor

Datele au fost analizate prin intermediul softului statistic SPSS. Datele din cadrul sondajului pentru studenți au fost analizate comparativ cu rezultatele cercetării din anul 2024. Datele sondajului în rândul studenților au fost ponderate în funcție de anul de studii și forma de finanțare pentru a ajusta compoziția eșantionului și a garanta că rezultatele sunt reprezentative pentru populația țintă de studenți. În interpretarea datelor, este important să ținem cont de diferențele de eșantion în cele două valuri de sondaj:

- în anul 2024 au fost incluși în eșantion toți studenții, cu excepția celor înmatriculați la ciclul de doctorat.
- în anul 2025, au fost incluși în sondaj studenții înmatriculați la ciclul de licență, frecvență zi, cu excepția anului I de studii.

Pentru fiecare universitate din studiu, au fost calculați patru indicatori:

- **Net Promoter Score (NPS)**
- **Indicele de satisfacție** (cu o valoare minimă de 1 punct și maxim 10 puncte). Pentru calcularea indicelui de satisfacție a fost evaluat nivelul de satisfacție a studenților față de diferite aspecte ale procesului educațional, pe o scară de la 1 la 10, unde 10 este valoarea maximă.
- **Indicele hărțuirii sexuale** (cu o valoare minimă de 1 punct și maxim 10 puncte). Pentru calcularea indicelui de integritate au fost evaluate trei aspecte: 1) conștientizarea hărțuirii sexuale; 2) practicarea hărțuirii sexuale în universitate; 3) raportarea hărțuirii sexuale. Fiecare componentă a indicatorului a fost însoțită de o pondere de importanță, care a fost utilizată pentru calcularea indicatorului.
- **Indicele de integritate** (cu o valoare minimă de 1 punct și maxim 10 puncte). Pentru calcularea indicelui de integritate au fost evaluate trei aspecte: 1) conștientizarea problemelor de integritate (plagiat, corupție); 2) practicarea acțiunilor în universitate; 3) raportarea practicilor de integritate. Fiecare componentă a indicatorului a fost însoțită de o pondere de importanță, care a fost utilizată pentru calcularea indicatorului.

Tabel 4. Ponderea de importanță pentru Indicele hărțuirii sexuale

Componenta	Itemul	Ponderea de importanță
Conștientizare (10 – foarte grav, 1 – deloc grav)	Hărțuire sexuală a studenților de către cadrele didactice	10%
	Hărțuire sexuală a cadrelor didactice de către studenți	
Practicare (10-cu siguranță nu s-a întâmplat, 1-cu siguranță s-a întâmplat)	Hărțuire sexuală a studenților de către cadrele didactice	70%
	Hărțuire sexuală a cadrelor didactice de către studenți	
Raportare (10 – total de acord, 1 – deloc de acord)	Cunosc unde pot să raportează un caz de hărțuire sexuală	20%
	Dacă aș fi martor la un caz de hărțuire sexuală, aș raporta persoanelor sau instituțiilor responsabile	
	Dacă aș raporta un caz de hărțuire sexuală, sunt sigur că persoanele vinovate vor fi pedepsite corespunzător	
	Total	
		100

Tabel 5. Ponderea de importanță pentru Indicele de integritate

Componenta	Tipul acțiunii	Itemul	Ponderea de importanță
Conștientizare (10 – foarte grav, 1 – deloc grav)	Acțiuni de plagiat sau fraudă	Oferirea de copiat de către studenți – altor colegi la examen sau lucrări individuale	10%
		Copiatul la un examen	
		Prezentarea de către un student a unei lucrări scrise de altcineva ca fiind o lucrare proprie	
		Preluare de fragmente de text din alte lucrări, fără a indica sursa	
		Producerea datelor fictive / false de cercetare pentru lucrări, teze, referate	
		Folosirea repetată a aceluiași text propriu în lucrări diferite	
	Acțiuni de utilizare a IA	Folosirea IA pentru a genera paragrafe sau idei și includerea lor într-o lucrare proprie, fără a indica contribuția IA	
		Utilizarea IA pentru a reformula texte din alte surse cu scopul de a evita programele de detectare a plagiatului	
		Prezentarea unei lucrări (referat, eseu, proiect) generate în totalitate de IA ca fiind o lucrare proprie	
		Folosirea IA pentru a obține răspunsuri în timpul unui examen, test sau evaluări	
	Acțiuni de corupere	Oferirea mitei (bani sau cadouri) pentru un loc în cămin (sau un loc cu condiții mai bune)	
		Oferirea mitei (bani sau bunuri) pentru notă / promovarea anului de studii	
		Cumpărarea proiectelor/ tezelor de licență/ master de la profesori	
		Cumpărarea proiectelor/ tezelor de licență/ master de la alți studenți sau persoane terțe (nu profesori)	
	Alte acțiuni care nu corespund normelor de etică	Impunerea studenților să cumpere materiale didactice de la profesori (cărți sau lucrări publicate de profesori)	
		Oferirea lecțiilor private de către profesori, contra unei plăți neoficiale	
		Favoritism aplicat de către cadrele didactice în procesul de evaluare a studenților	
Practicare (10-cu siguranță nu s-a întâmplat, 1-cu siguranță s-a întâmplat)	Acțiuni de plagiat sau fraudă	Oferirea de copiat de către studenți – altor colegi la examen sau lucrări individuale	70%
		Copiatul la un examen	
		Prezentarea de către un student a unei lucrări scrise de altcineva ca fiind o lucrare proprie	
		Preluare de fragmente de text din alte lucrări, fără a indica sursa	
		Producerea datelor fictive / false de cercetare pentru lucrări, teze, referate	
		Folosirea repetată a aceluiași text propriu în lucrări diferite	
	Acțiuni de utilizare a IA	Folosirea IA pentru a genera paragrafe sau idei și includerea lor într-o lucrare proprie, fără a indica contribuția IA	
		Utilizarea IA pentru a reformula texte din alte surse cu scopul de a evita programele de detectare a plagiatului	
		Prezentarea unei lucrări (referat, eseu, proiect) generate în totalitate de IA ca fiind o lucrare proprie	
		Folosirea IA pentru a obține răspunsuri în timpul unui examen, test sau evaluări	
	Acțiuni de corupere	Oferirea mitei (bani sau cadouri) pentru un loc în cămin (sau un loc cu condiții mai bune)	
		Oferirea mitei (bani sau bunuri) pentru notă / promovarea anului de studii	
		Cumpărarea proiectelor/ tezelor de licență/ master de la profesori	
		Cumpărarea proiectelor/ tezelor de licență/ master de la alți studenți sau persoane terțe (nu profesori)	
	Alte acțiuni care nu corespund normelor de etică	Impunerea studenților să cumpere materiale didactice de la profesori (cărți sau lucrări publicate de profesori)	
		Oferirea lecțiilor private de către profesori, contra unei plăți neoficiale	
		Favoritism aplicat de către cadrele didactice în procesul de evaluare a studenților	
Raportare (10 – total de acord, 1 – deloc de acord)	33	Știu unde pot să raportează un caz de corupție	20%
	35	Dacă aș fi martor la un caz de corupție, aș raporta persoanelor sau instituțiilor responsabile	
	37	Dacă aș raporta un caz de corupție, sunt sigur că persoanele vinovate vor fi pedepsite corespunzător	
		Total	100

i.3 Limitele și barierele cercetării

Deși procesul de colectare a datelor a fost planificat riguros și realizat în colaborare cu cele șase universități participante, câteva limite operaționale au influențat punctual desfășurarea cercetării.

O provocare semnificativă a fost înregistrată la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” (UPSC), unde, în ciuda cotei planificate de 400 de studenți, au fost obținute 385 de chestionare valide. În etapa finală a colectării datelor, a devenit tot mai dificilă identificarea unor studenți care nu participaseră anterior la sondaj, într-un context marcat de număr redus de studenți și prezență scăzută la ore.

În rândul cadrelor didactice, metoda CAWI, bazată pe completarea individuală a chestionarului online, a generat unele constrângeri de ordin tehnic sau legate de timpul necesar completării. Deși sistemul nu restricționează durata în care poate fi completat chestionarul, acesta se resetează după 15 minute de inactivitate. La necesitate au fost oferite soluții, precum link-uri personalizate, pentru a oferi șansa cadrelor didactice să completeze chestionarul într-un timp mai îndelungat.

O altă barieră a studiului este în contextul diferențelor metodologice dintre cele două valuri ale studiului:

- în 2024 au fost incluși toți studenții, cu excepția celor de la doctorat;
- în 2025 au fost incluși doar studenții de licență, frecvență la zi, exceptând anul I.

CAPITOLUL I: NIVELUL DE INTEGRITATE ACADEMICĂ ÎN REPUBLICA MOLDOVA

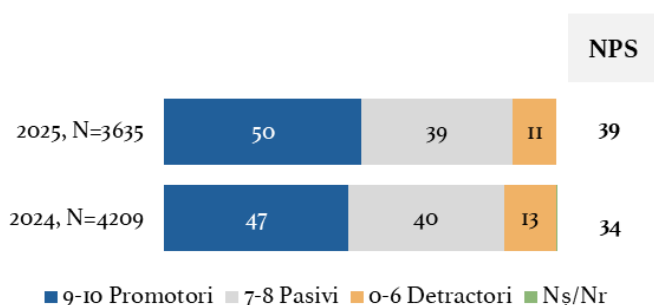
În acest capitol sunt prezentate rezultatele consolidate ale studiului, obținute prin agregarea răspunsurilor studenților și cadrelor didactice din toate cele șase universități incluse în cercetare. Analiza acoperă nivelul de satisfacție al studenților față de procesul educațional și condițiile de studii, precum și percepțiile și experiențele legate de plagiat, fraudă și corupție. De asemenea, sunt examinate practicile de raportare și sancționare a abaterilor sau hărțuirii sexuale, provocările existente în menținerea integrității academice și sugestiile cadrelor didactice pentru îmbunătățirea acestor mecanisme.

Subcapitolul 1.1: Nivelul de satisfacție al studenților față de procesul educațional și condițiile de studii

În cadrul studiului a fost analizată predispunerea studenților de a recomanda cunoscuților sau prietenilor să își urmeze studiile la universitatea la care sunt studenți. Astfel, a fost calculat indicatorul NPS (Net Promoter Score) pentru cele șase universități din studiu – a fost scăzută ponderea detractorilor (% respondenților care au oferit note 0-6) din ponderea promotorilor (% persoanelor care au oferit note 9-10).

Aproximativ jumătate dintre studenții sunt promotori ai universităților pe care le frecventează, evaluând cu 9 și 10 predispunerea de a o recomanda cunoscuților sau prietenilor (50%). Comparativ cu studiul realizat în martie 2024, NPS a crescut cu 5 puncte (de la 34 în 2024 la 39 în 2025).

Figura 1.1.1: Scorul NPS al universităților. „Q10. În ce măsură ați recomanda cunoscuților sau prietenilor să își urmeze studiile la universitatea la care studiați? Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 0 la 10, unde 0 înseamnă cu siguranță nu aș recomanda, iar 10 – cu siguranță aș recomanda”, % și scor NPS, **sondaj studenți**

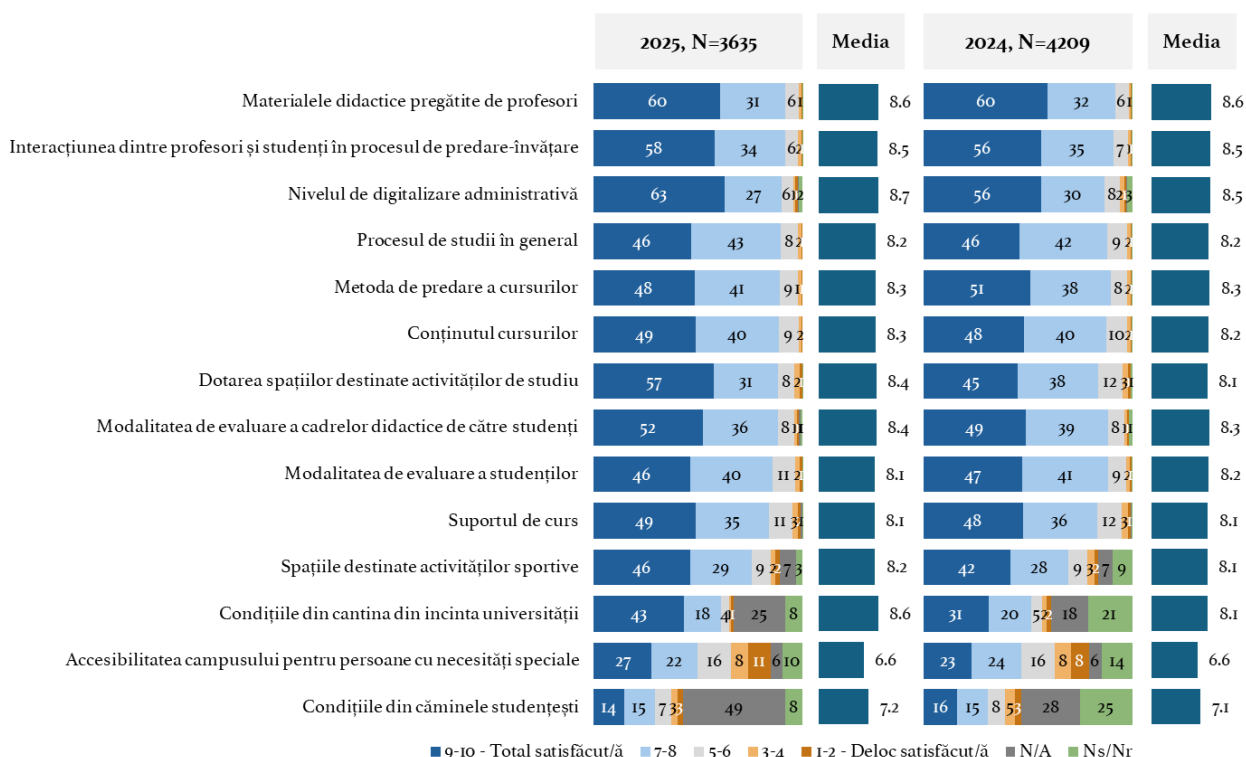

Studenții au fost întrebați în ce măsură sunt satisfăcuți de aspecte legate de procesul educațional la universitatea unde își fac studiile. Nivelul de satisfacție a fost evaluat pe o scală de la 1 la 10, nota 10 fiind maximă.

Per ansamblu, peste jumătate dintre studenți se declară foarte satisfăcuți de nivelul de digitalizare administrativă (63% au oferit nota 9 sau 10, scor mediu – 8.7), de materialele didactice pregătite de profesori (60%, scor mediu – 8.6), de interacțiunea dintre profesori și studenți (58%, scor mediu – 8.5), de dotarea spațiilor de studiu (57%, scor mediu – 8.4) și de modalitatea de evaluare a cadrelor didactice de către studenți (52%, scor mediu – 8.4). De cealaltă parte, accesibilitatea campusului pentru persoanele cu necesități speciale rămâne cel mai slab evaluat aspect: 19% dintre respondenți au oferit note între 1 și 4, iar scorul mediu este de 6.6.

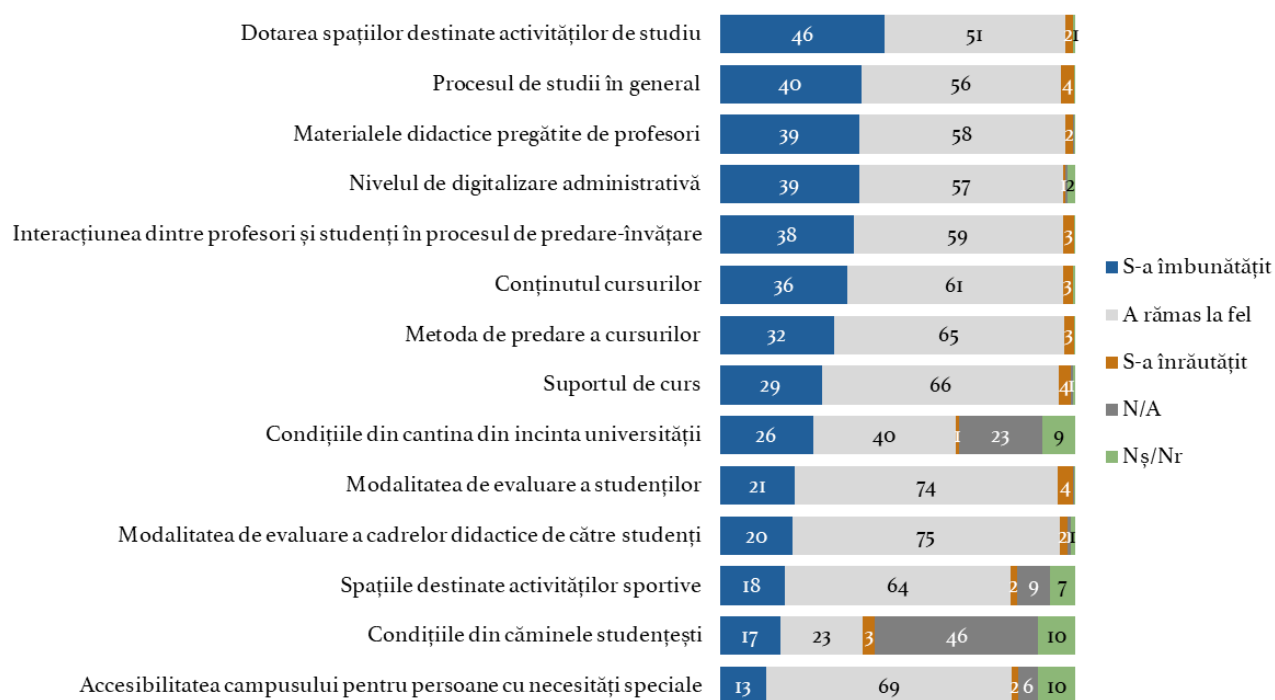
Comparativ cu studiul din 2024, majoritatea aspectelor au înregistrat scoruri medii similare sau ușor mai ridicate. Cea mai vizibilă îmbunătățire este observată în ceea ce privește condițiile din cantina universității, care au ajuns la un scor mediu de 8.6, marcând o creștere de +0.5 puncte față de anul precedent.

Figura 1.1.2: „Q11. În ce măsură sunteți satisfăcut sau ne-satisfăcut de următoarele aspecte legate de procesul educațional la universitatea unde vă faceți studiile? Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă deloc satisfăcut, iar 10 – total satisfăcut”, % și media aritmetică, **sondaj studenți**

Fiind întrebați cum apreciază evoluția aceluiași aspecte comparativ cu anul universitar precedent (2024-2025), majoritatea studenților consideră că situația a rămas neschimbată. Totuși, o parte dintre respondenți remarcă o oarecare îmbunătățire în anumite domenii: dotarea spațiilor destinate activităților de studiu (46%), procesul de studii în general (30%), materialele didactice și nivelul de digitalizare administrativă (câte 39% fiecare), interacțiunea dintre profesori și studenți (38%) și conținutul cursurilor (36%). Cei mai puțini studenți raportează îmbunătățiri la accesibilitatea campusului (13%) și la spațiile destinate activităților sportive (18%).

Figura 1.1.3: „Q12. Comparativ cu anul universitar precedent (2024-2025), cum apreciați evoluția următoarelor aspecte? (un răspuns posibil pe rând)”, %, **sondaj studenți, N=3635**

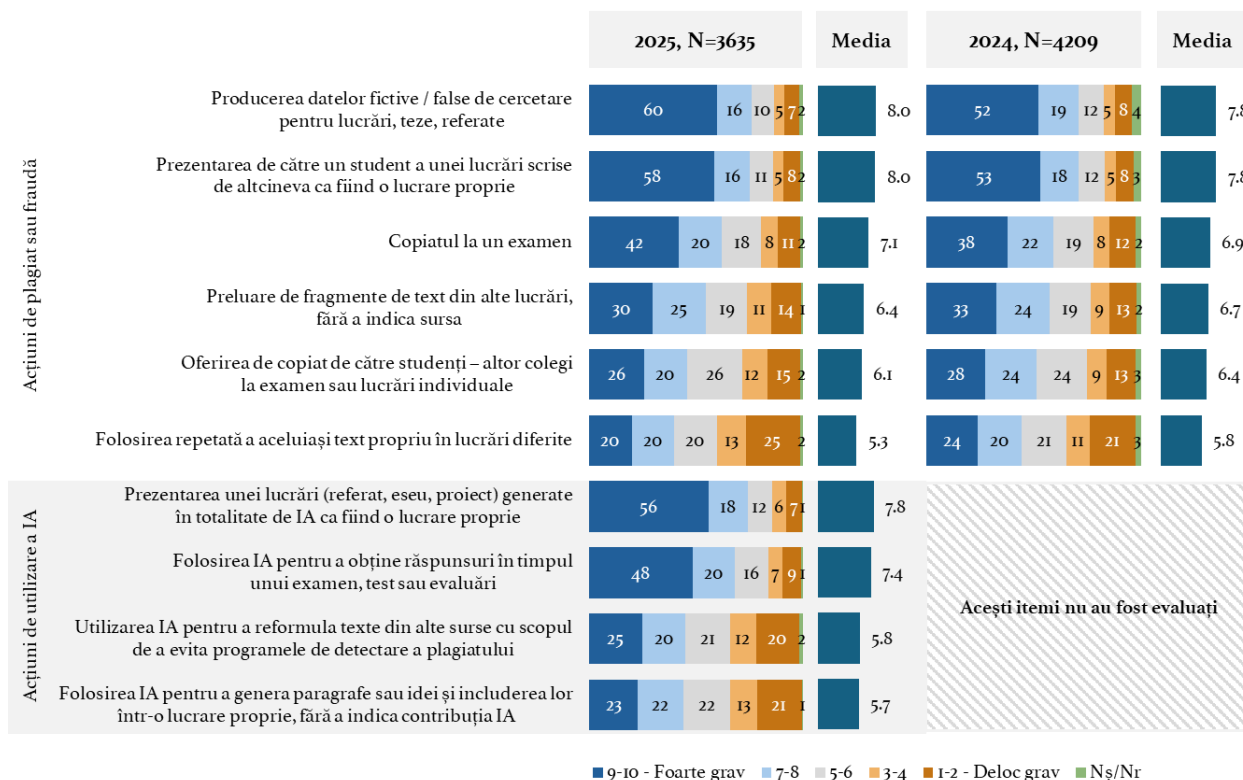

Subcapitolul 1.2: Percepții și experiențe privind plagiatul, fraudă și corupția în învățământul superior

În rândul tuturor studenților, cele mai grave acțiuni percepute sunt producerea de date fictive sau false pentru lucrări, teze sau referate (60% note de 9 și 10) și prezentarea unei lucrări scrise de altcineva ca fiind proprie (58%), considerându-le foarte grave, ambele cu un scor mediu de 8.0 din 10. Referitor la Inteligența Artificială, prezentarea unei lucrări generate integral de IA ca fiind proprie este considerată foarte gravă de către 56% dintre studenți (7.8), iar folosirea IA pentru a obține răspunsuri la examene sau evaluări de 48% (7.4). La polul opus, folosirea repetată a aceluiași text propriu în lucrări diferite este perceput ca deloc grav de către 25% dintre studenți.

Percepțiile studenților privind acțiunile de plagiat sau fraudă în procesul de studii nu s-au modificat considerabil comparativ cu anul 2024. Ponderea studenților care consideră foarte gravă producerea datelor fictive a crescut cu 8 p.p., iar prezentarea unei lucrări scrise de altcineva ca fiind proprie a înregistrat o creștere de 5 p.p. În celelalte cazuri, diferențele nu depășesc trei p.p.

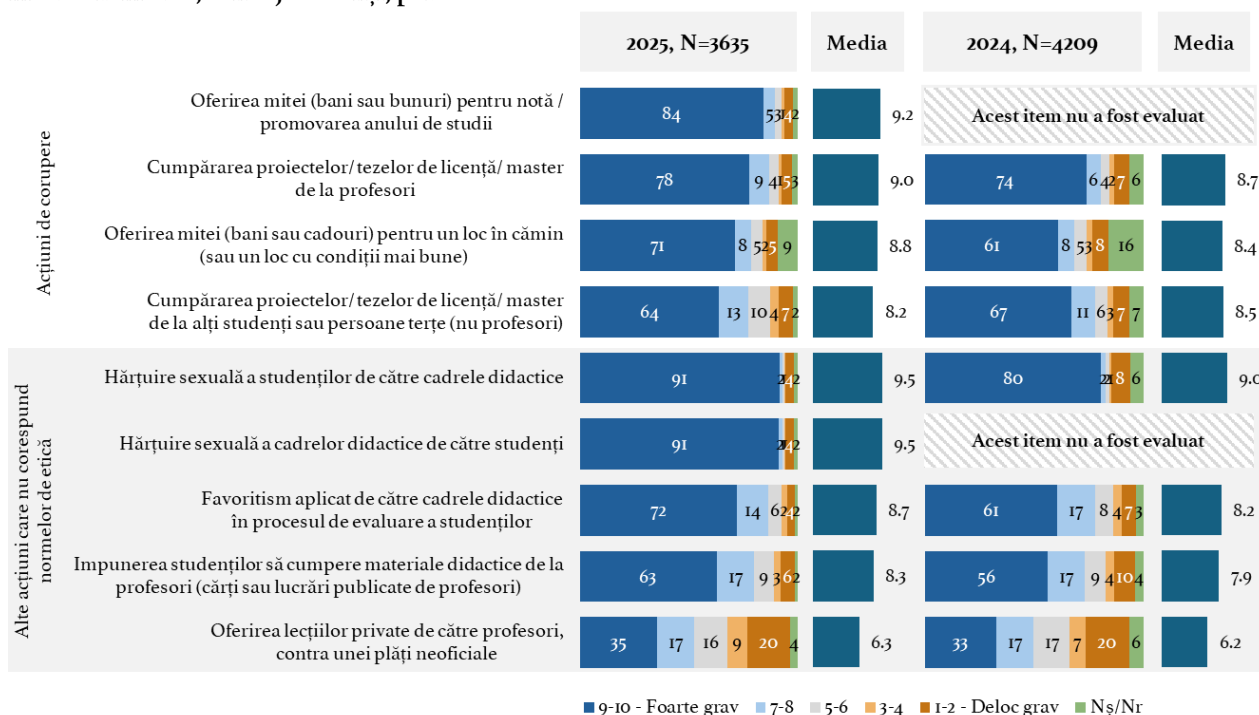
Figura 1.2.1: „Q13. Cât de grave vi se par următoarele acțiuni care se pot întâmpla în cadrul procesului educațional în Universități? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc grav, iar 10 – Foarte grav.”, % și media aritmetică, **sondaj studenți, partea 1**

În privința acțiunilor de corupere și a altor acțiuni care nu corespund normelor de etică, cele mai grave acțiuni percepute de către studenți sunt oferirea mitei pentru note sau pentru promovarea anului de studii (84%, scor mediu 9.2) și hărțuirea sexuală a studenților sau a cadrelor didactice (91%, 9.5 fiecare). Alte acțiuni foarte grave includ cumpărarea proiectelor/tezelor de la profesori (78%, 9.0) și favoritismul în evaluarea studenților (72%, 8.7). În schimb, oferirea lecțiilor private contra unei plăți neoficiale este considerată deloc gravă de către 20% dintre studenți (scor mediu 6.3).

Comparativ cu 2024, percepția gravității a crescut semnificativ pentru hărțuire sexuală și pentru favoritismul în procesul de evaluare a studenților.

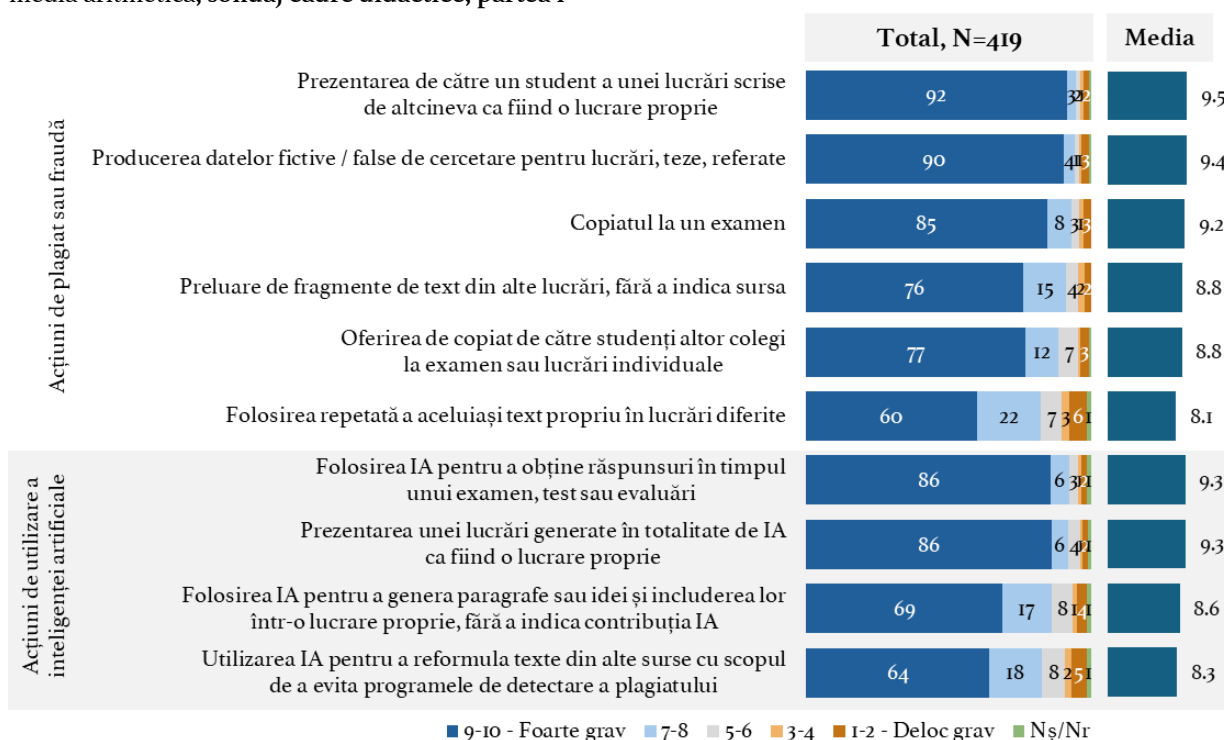
Figura 1.2.2: „Q13. Cât de grave vi se par următoarele acțiuni care se pot întâmpla în cadrul procesului educațional în Universități? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc grav, iar 10 – Foarte grav.”, % și media aritmetică, sondaj studenți, partea 2

În general, cadrele didactice percep acțiunile de plagiat, fraudă, utilizare IA, corupere sau ale acțiuni ce se abat de la normele etice mult mai grave decât le percep studenții. În rândul cadrelor didactice, ca și în cazul studenților, cele mai grave acțiuni percepute sunt: prezentarea unei lucrări scrise de altcineva ca fiind proprie (92% note de 9-10, scor mediu 9.5) și producerea de date fictive sau false pentru lucrări, teze sau referate (90%, 9.4), ambele considerate foarte grave. Dacă peste 90% dintre profesori percep aceste acțiuni ca fiind foarte grave, ponderea studenților care au aceeași opinie este de circa 60%.

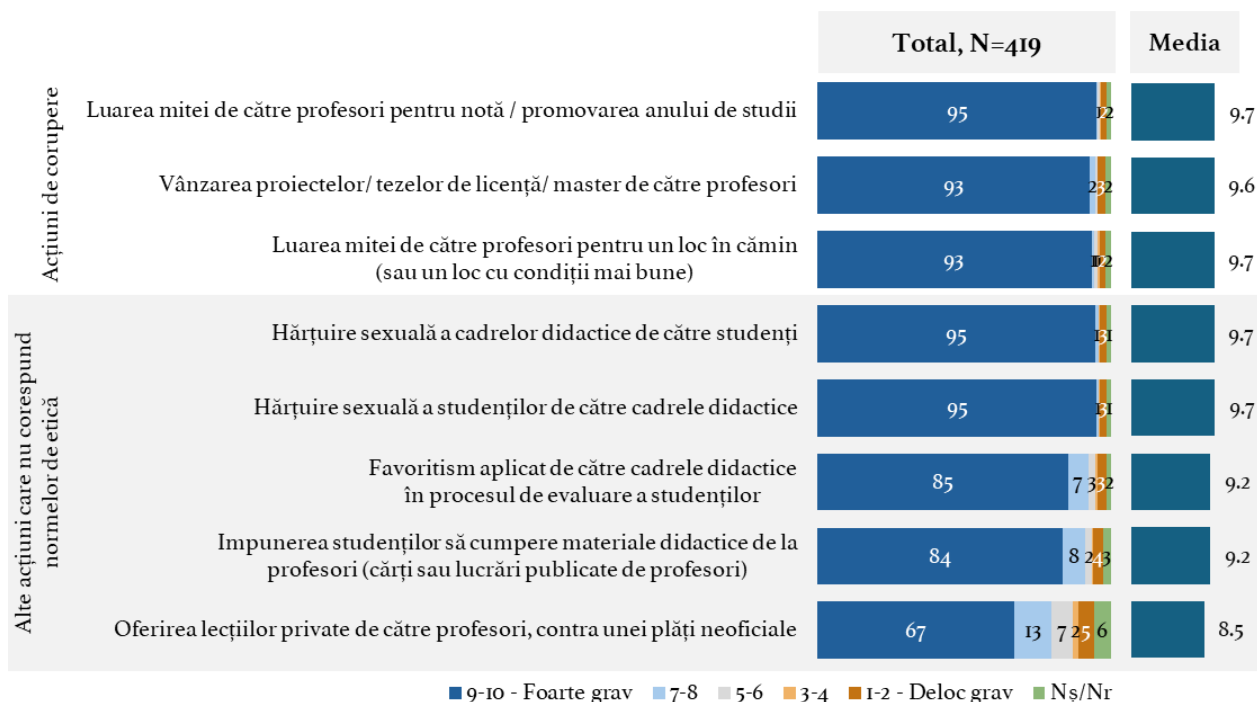
Totodată, copiatul la un examen este evaluat ca foarte grav de 85% dintre profesori, iar preluarea de fragmente fără citarea sursei de 76%. În ceea ce privește acțiunile legate de utilizarea Inteligenței Artificiale, atât folosirea IA pentru a obține răspunsuri în timpul unui examen, cât și prezentarea unei lucrări generate integral de IA ca fiind proprie sunt considerate foarte grave de 86% dintre cadrele didactice participante la studiu.

Figura 1.2.3.: „Q9. Cât de grave vi se par următoarele acțiuni care se pot întâmpla în cadrul procesului educațional în Universități? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc grav, iar 10 – Foarte grav.”, % și media aritmetică, sondaj cadre didactice, partea I

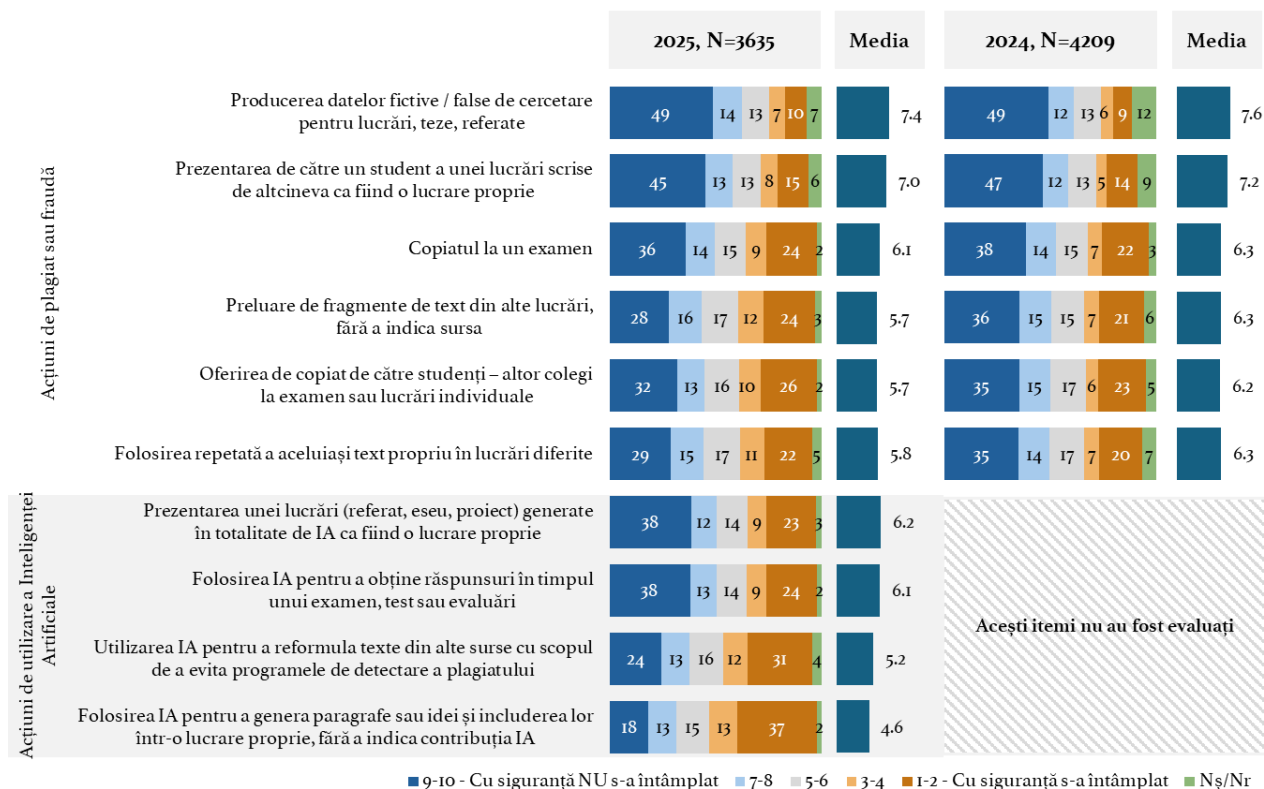
În rândul cadrelor didactice, cele mai grave acțiuni de corupere sunt percepute a fi luarea mitei de către profesori pentru notă sau promovarea anului de studii (95% note de 9-10), urmată de vânzarea proiectelor sau tezelor de licență/master de către profesori (93%) și luarea mitei pentru un loc în cămin (93%). În categoria altor comportamente care nu corespund normelor de etică, hărțuirea sexuală este evaluată ca extrem de gravă, atât în cazul hărțuirii cadrelor didactice de către studenți, cât și invers – ambele fiind considerate foarte grave de 95% dintre respondenți. De asemenea, favoritismul în evaluare (85%) și impunerea achiziției de materiale didactice de la profesori (84%) sunt percepute ca acțiuni grave, chiar dacă într-o proporție mai redusă comparativ cu primele. La polul opus, oferirea lecțiilor private contra unei plăți neoficiale este cea mai puțin gravă dintre acțiunile analizate, deși rămâne totuși considerată foarte gravă de două treimi dintre respondenți (67%, scor mediu 8.5).

Figura 1.2.4: „Q9. Cât de grave vi se par următoarele acțiuni care se pot întâmpla în cadrul procesului educațional în Universități? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc grav, iar 10 – Foarte grav.”, % și media aritmetică, sondaj cadre didactice, partea 2

Per total, studenții intervievați sunt de opinie că următoarele acțiuni cu siguranță s-au întâmplat cu ei sau cu colegii lor: folosirea IA pentru a genera paragrafe sau idei și includerea lor în lucrări fără a indica contribuția IA (37% note de 1-2, scor mediu 4.6), utilizarea IA pentru a reformula texte cu scopul de a evita programele de detectare a plagiatului (31%, 5.2), oferirea de copiat altor colegi (26%, 5.7). De cealaltă parte, aproape jumătate consideră că producerea datelor fictive pentru lucrări sau teze cu siguranță nu s-a întâmplat (49% note de 9-10, 7.4). Comparativ cu 2024, scorul mediu pentru toate acțiunile a înregistrat scăderi ușoare, sub 0.5 puncte.

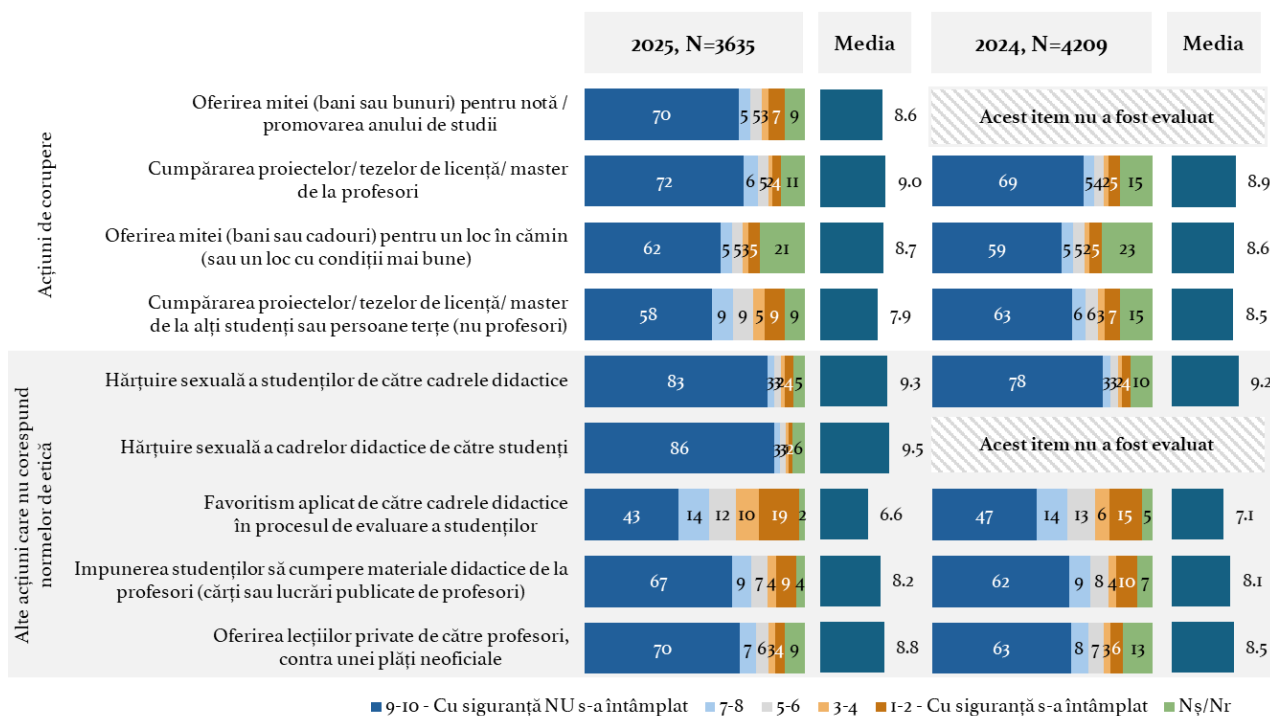
Figura 1.2.5: „Q14. În ce măsură cunoașteți că următoarele acțiuni s-au întâmplat sau nu cu cineva din colegii Dvs. la universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă ”Cu siguranță s-a întâmplat”; iar 10 – ”Cu siguranță NU s-a întâmplat”, % și media aritmetică, **sondaj studenți, partea I**

În privința acțiunilor de corupere și a altor acțiuni care nu corespund normelor de etică, studenții raportează cel mai frecvent favoritismul aplicat de către cadrele didactice în procesul de evaluare al studenților (19% afirmă că s-a întâmplat cu siguranță, scor mediu de 6.6). La polul opus, cel mai des studenții consideră că hărțuirea sexuală a cadrelor didactice de către studenți și hărțuirea sexuală a studenților de către cadrele didactice nu s-a întâmplat cu siguranță (86%, respectiv 83% note de 9-10). Totodată, 9% (note de 1-2) dintre studenți cunosc cazuri de cumpărare de teze de licență sau master, 7% au declarat că cu siguranță s-au întâmplat cazuri de oferire de mită pentru notă sau promovarea anului de studii.

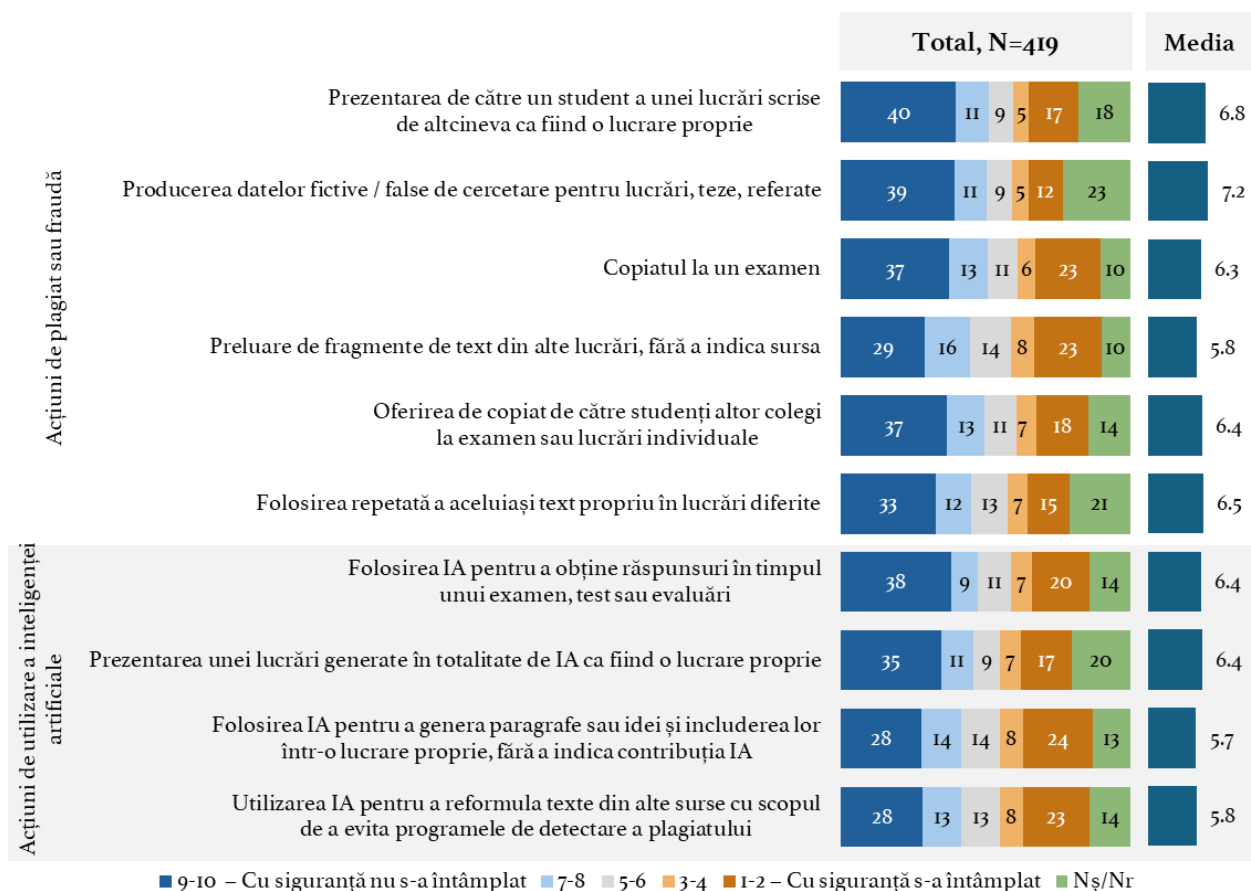
Comparativ cu 2024, următoarele acțiuni au înregistrat o medie mai mică, fapt ce denotă o frecvență mai mare a acestor comportamente în percepția studenților: cumpărarea proiectelor/tezilor de la alți studenți sau terți (-0.6) și favoritism aplicat de către profesori în procesul de evaluare al studenților (-0.5).

Figura 1.2.6: „Q14. În ce măsură cunoașteți că următoarele acțiuni s-au întâmplat sau nu cu cineva din colegii Dvs. la universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă ”Cu siguranță s-a întâmplat”; iar 10 – ”Cu siguranță NU s-a întâmplat”, % și media aritmetică, **sondaj studenți, partea 2**

Per total, cadrele didactice consideră că următoarele acțiuni s-au întâmplat cu siguranță în ultimul an: folosirea IA pentru a genera paragrafe sau idei și includerea lor în lucrări fără a indica contribuția IA (24% note de 1-2, scor mediu 5.7), utilizarea IA pentru a reformula texte pentru a evita programele de detectare a plagiatului (23%, 5.8) și preluarea de fragmente din alte lucrări fără citarea sursei (23%, 5.8). Copiatul la examene (23%, 6.3) și oferirea de copiat altor colegi (18%, 6.4) sunt, de asemenea, considerate acțiuni care s-au întâmplat.

Figura 1.2.7: „Q10. În ce măsură cunoașteți că următoarele acțiuni s-au întâmplat în ultimul an la Universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă ”Cu siguranță s-a întâmplat”; iar 10 – ”Cu siguranță NU s-a întâmplat”, % și media aritmetică, **sondaj cadre didactice, partea I**

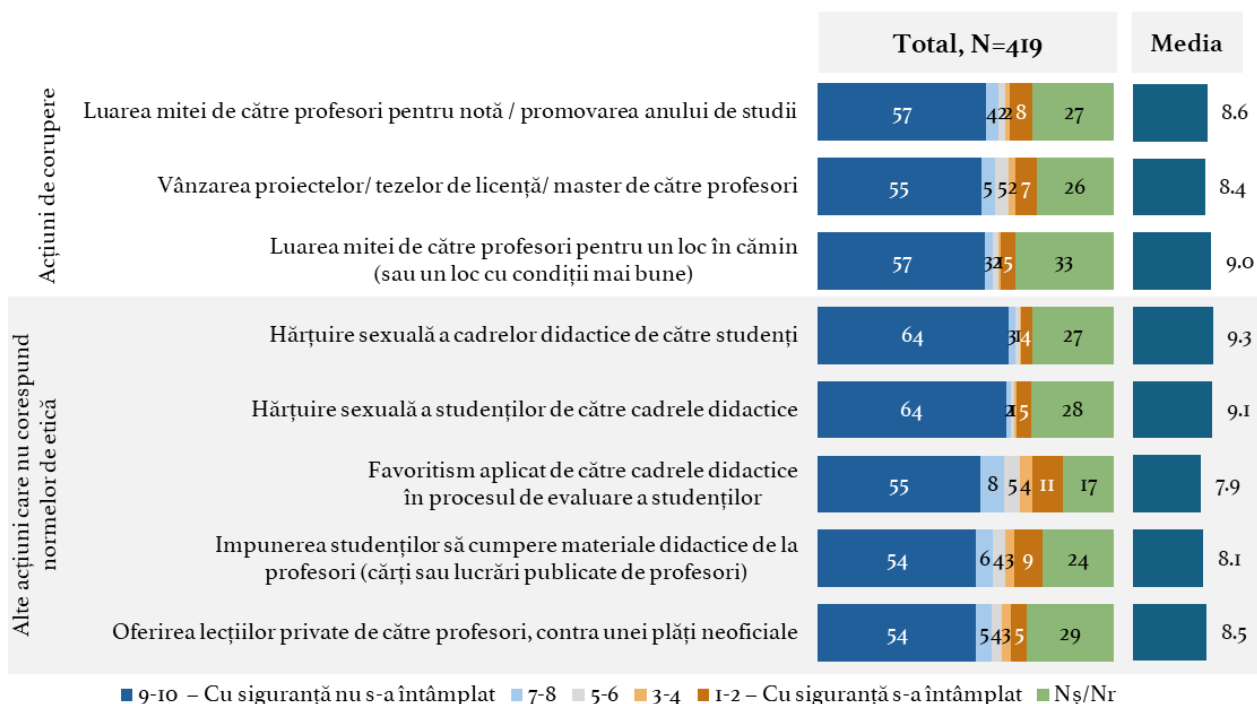

Vorbind despre experiențele privind corupția sau favoritism, hărțuire sexuală, o pondere considerabilă dintre profesori nu au oferit un răspuns (între 17 și 33%).

Cadrele didactice consideră că majoritatea acțiunilor de corupere și a celor care nu corespund normelor de etică cu siguranță nu s-au întâmplat, având scoruri medii de peste 8.4. Totuși, 8% dintre cadrele didactice au declarat că în ultimul an au fost cazuri de luare de mită de către profesori, 7% au declarat că au fost cazuri de vânzare a tezelor de licență sau master de către profesor, 4%-5% au declarat că au fost cazuri de hărțuire sexuală, atât din partea studenților cât și din partea profesorilor.

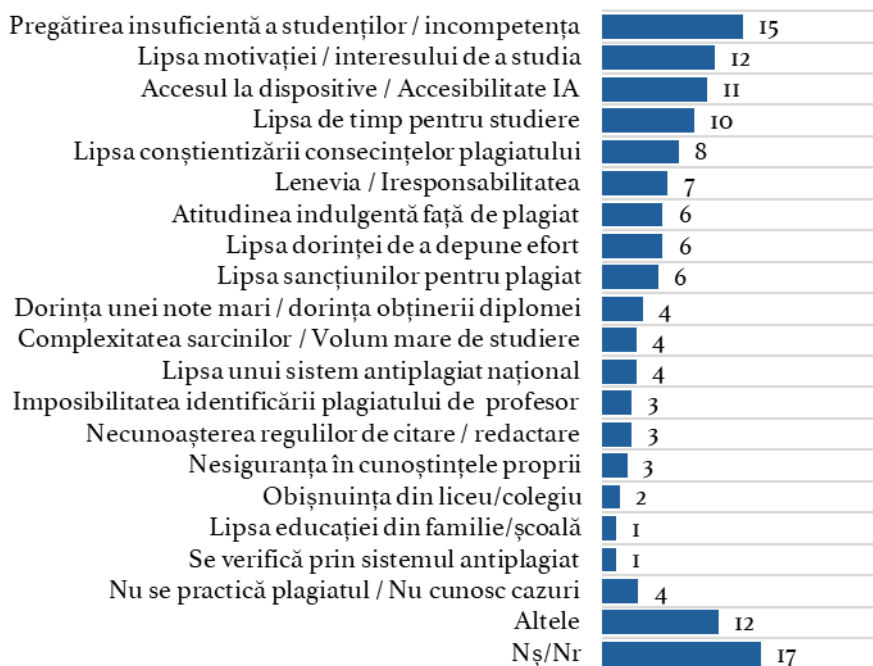
Totodată, 11% dintre respondenți consideră că favoritismul aplicat de cadrele didactice în evaluarea studenților s-a întâmplat cu siguranță în ultimul an (scor mediu 7.9), iar 9% consideră că impunerea studenților să cumpere materiale didactice de la profesori s-a întâmplat cu siguranță (scor mediu 8.1).

Figura 1.2.8: „Q10. În ce măsură cunoașteți că următoarele acțiuni s-au întâmplat în ultimul an la Universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă ”Cu siguranță s-a întâmplat”; iar 10 – ”Cu siguranță NU s-a întâmplat”, % și media aritmetică, **sondaj cadre didactice, partea 2**

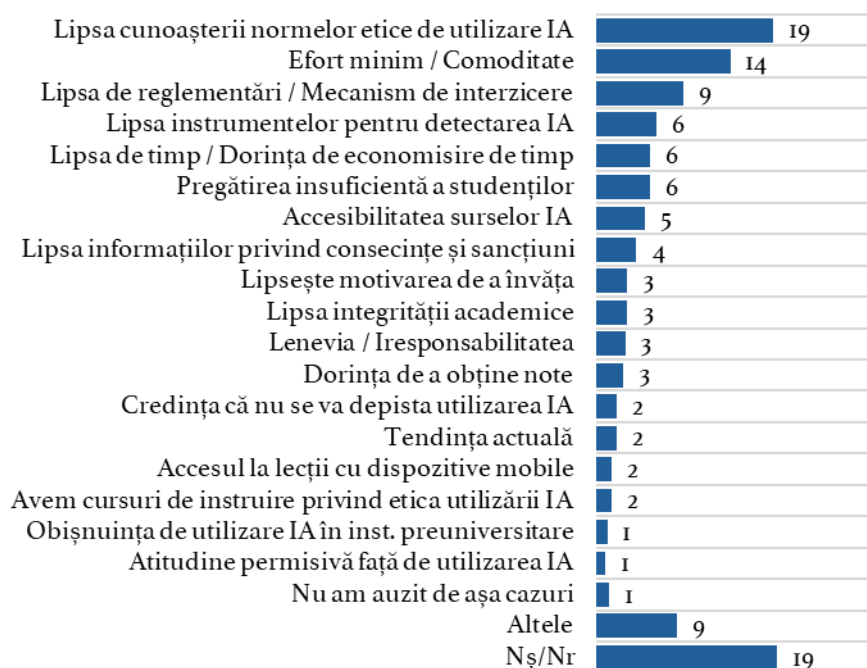
Cadrele didactice consideră că apariția plagiatului este determinată în principal de pregătirea insuficientă a studenților (15%), lipsa motivației de a studia (12%) și accesibilitatea dispozitivelor sau a instrumentelor IA (11%).

Figura 1.2.9: „Q11. Ce factori considerați că contribuie cel mai mult la apariția următoarelor practici la Universitate? (răspuns deschis), %, *Plagiat de către studenți, sondaj cadre didactice, N=419*

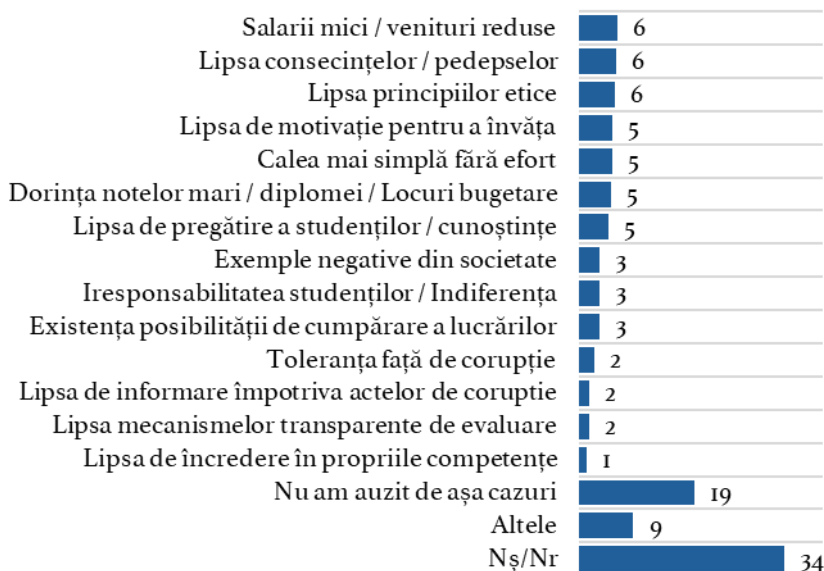
Din perspectiva cadrelor didactice, utilizarea neetică a instrumentelor de Inteligență Artificială este asociată în primul rând cu lipsa cunoașterii normelor etice de utilizare a IA (19%), orientarea spre efort minim și comoditate (14%) și absența unor reglementări clare sau mecanisme de interzicere (9%).

Figura 1.2.10: „QII. Ce factori considerați că contribuie cel mai mult la apariția următoarelor practici la Universitate? (răspuns deschis), %, *Utilizarea neetică a Inteligenței Artificiale de către studenți, sondaj cadre didactice, N=419*

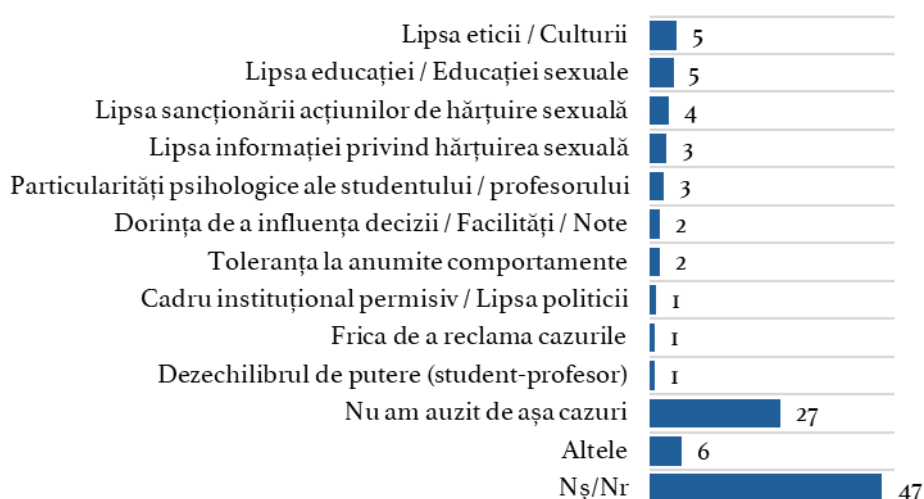
Cadrele didactice asociază acțiunile de corupere în primul rând cu salariile mici sau veniturile reduse (6%), lipsa consecințelor și a pedepselor (6%) și lipsa principiilor etice (6%). Ulterior, 19% dintre cadrele didactice afirmă că nu au auzit de astfel de cazuri.

Figura 1.2.11: „QII. Ce factori considerați că contribuie cel mai mult la apariția următoarelor practici la Universitate? (răspuns deschis), %, *Acțiuni de corupere (mită, cumpărarea lucrărilor, etc.), sondaj cadre didactice, N=419*

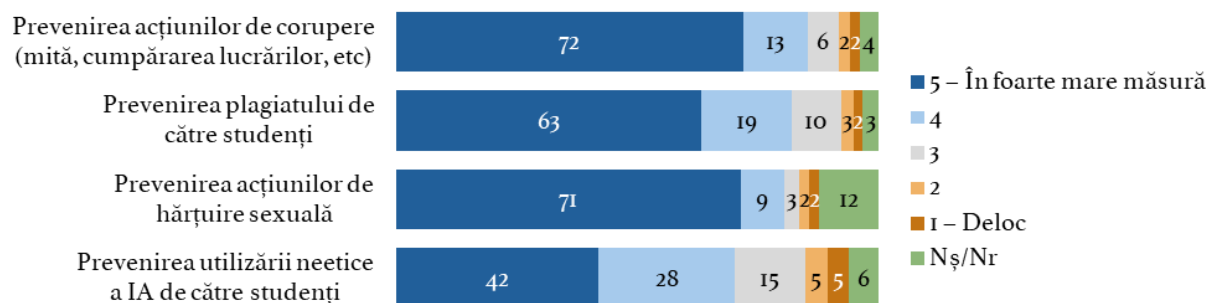
În ansamblu, cadrele didactice atribuie apariția situațiilor de hărțuire sexuală în primul rând lipsei eticii și culturii (5%), lipsei educației sau a educației sexuale (5%) și lipsei sancționării unor astfel de comportamente (4%).

Figura 1.2.12: „Q11. Ce factori considerați că contribuie cel mai mult la apariția următoarelor practici la Universitate? (răspuns deschis), %, *Acțiuni de hărțuire sexuală, sondaj cadre didactice, N=419*

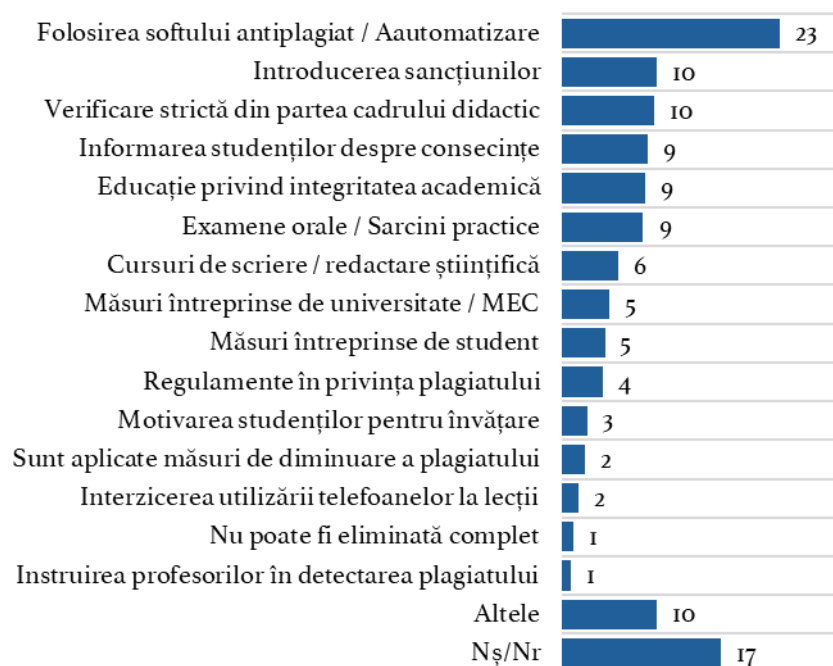
Cadrele didactice evaluează pozitiv acțiunile universității la care predau în vederea prevenirii comportamentelor neetice: prevenirea corupției este apreciată cel mai bine, cu 85% dintre respondenți oferind note de 4-5, urmată de și prevenirea plagiatului (82%) și prevenirea hărțuirii sexuale (80%). Cel mai redus nivel de încredere este asociat prevenirii utilizării neetice a IA, unde 70% consideră măsurile eficiente, dar cu o pondere a notelor de 5 mai redusă (42%).

Figura 1.2.13: „Q12. În ce măsură considerați că administrația Universității întreprinde acțiuni eficiente pentru a preveni și combate practicile neetice menționate anterior? Vă rugăm să folosiți o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă ”Deloc”, iar 5 ”În foarte mare măsură”. (un răspuns pe rând), %, *sondaj cadre didactice, N=419*

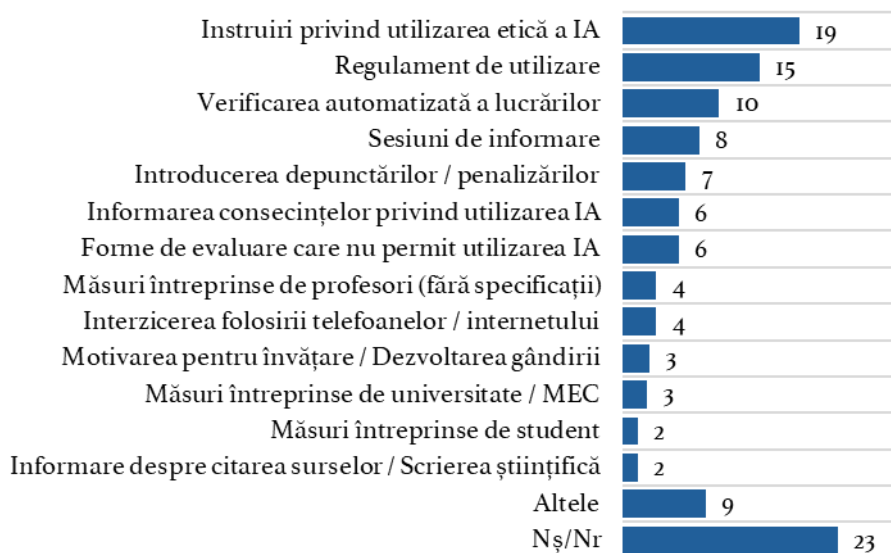
În opinia cadrelor didactice, principalele trei măsuri pentru a elimina plagiatul sunt: utilizarea softului anti plagiat (23%), urmată de introducerea sancțiunilor și verificarea strictă din partea cadrului didactic (10% fiecare). Informarea studenților despre consecințe, educația privind integritatea academică și examenele orale sau sarcinile practice sunt menționate la același nivel (9% fiecare).

Figura 1.2.14: „Q13. Ce măsuri credeți că ar putea fi întreprinse și de către cine, pentru a elimina complet aceste practici? (răspuns deschis), %, *Plagiat de către studenți, sondaj cadre didactice*, N=419

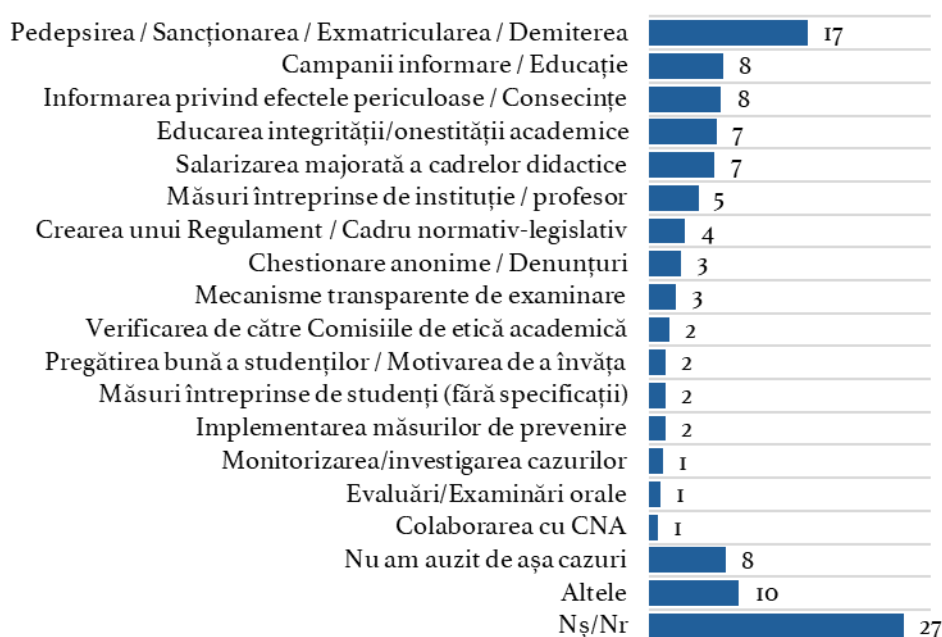
Cadrele didactice consideră că cele mai eficiente măsuri pentru prevenirea utilizării neetice a IA sunt instruirile privind utilizarea etică a IA (19%), urmate de elaborarea unui regulament clar de utilizare (15%) și verificarea automatizată a lucrărilor (10%).

Figura 1.2.15: „Q13. Ce măsuri credeți că ar putea fi întreprinse și de către cine, pentru a elimina complet aceste practici? (răspuns deschis), %, *Utilizarea neetică a Inteligenței Artificiale de către studenți, sondaj cadre didactice*, N=419

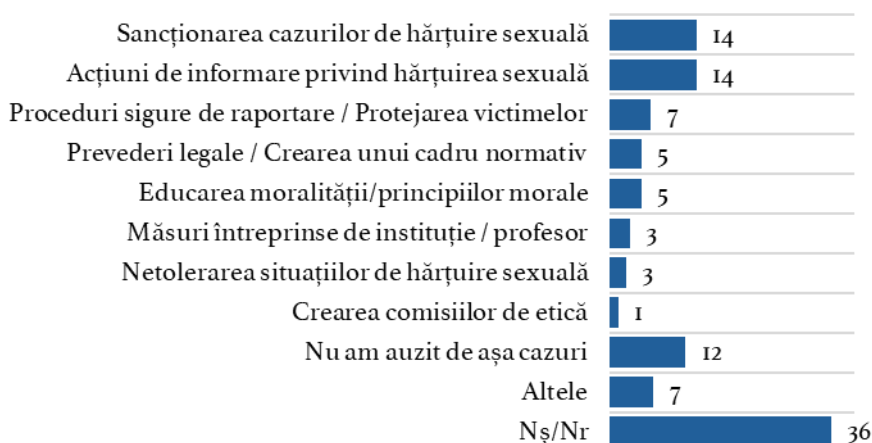
Potrivit cadrelor didactice participante la studiu, cele mai eficiente măsuri pentru prevenirea acțiunilor de corupere sunt sancționarea, exmatricularea sau demiterea persoanelor implicate (17%), urmate de campaniile de informare și educație (8%) și de informarea studenților despre consecințele acestor practici (8%). Educarea integrității academice și majorarea salariilor cadrelor didactice sunt, de asemenea, menționate la același nivel (7% fiecare).

Figura 1.2.16: „Q13. Ce măsuri credeți că ar putea fi întreprinse și de către cine, pentru a elimina complet aceste practici? (răspuns deschis), %, *Acțiuni de corupere (mită, cumpărarea lucrărilor, etc.)*, sondaj cadre didactice, N=419

Cadrele didactice consideră că cele mai eficiente măsuri pentru prevenirea hărțuirii sexuale sunt sancționarea cazurilor de hărțuire (14%) și acțiunile de informare privind hărțuirea sexuală (14%), urmate de dezvoltarea unor proceduri sigure de raportare și protejare a victimelor (7%). Prevederile legale și educarea moralității sunt menționate de câte 5% dintre respondenți.

Figura 1.2.17: „Q13. Ce măsuri credeți că ar putea fi întreprinse și de către cine, pentru a elimina complet aceste practici? (răspuns deschis), %, *Acțiuni de hărțuire sexuală*, sondaj cadre didactice, N=419

93% dintre cadrele didactice sondate declară că sunt familiarizate cu Codul de Etică și Deontologie Profesională a universității în care activează. Totodată, puțin peste jumătate dintre cadrele didactice intervievate afirmă că universitatea lor oferă acces la un soft de detectare a plagiatului (54%). În același timp, 16% declară că nu există un astfel de instrument, iar aproape o treime nu cunosc situația (31%).

Figura 1.2.18: „Q14. În ce măsură sunteți familiarizat(ă) cu Codul de Etică și Deontologie Profesională al universității dvs.? (un răspuns), %, sondaj cadre didactice, N=419

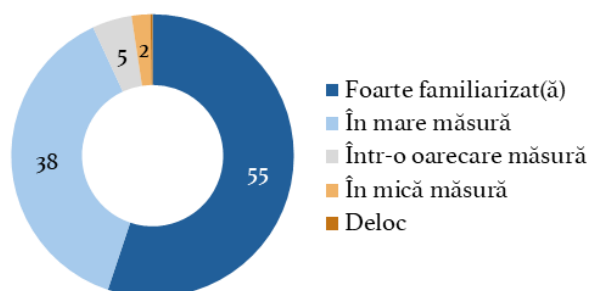
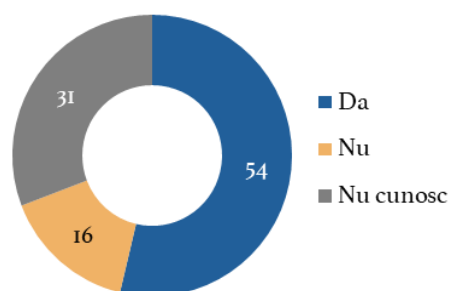
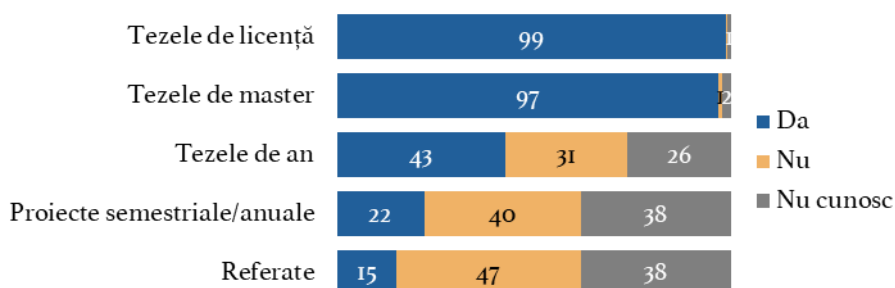

Figura 1.2.19: „Q15. Universitatea dvs. oferă acces cadrelor didactice la un software de detectare a plagiatului (de ex: Turnitin, PlagScan, etc.)? (un răspuns), %, sondaj cadre didactice, N=419

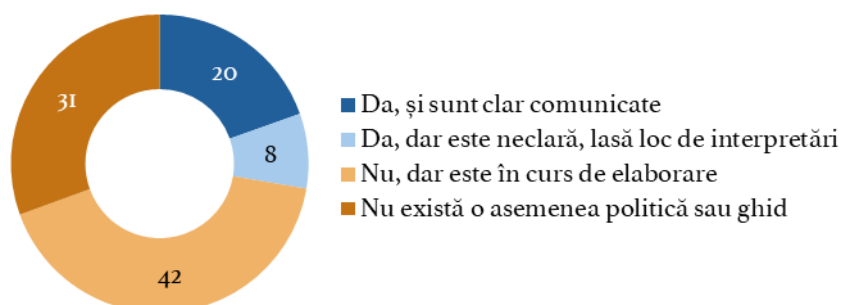
În rândul cadrelor didactice care au acces la un soft de detectare a plagiatului, acesta este utilizat aproape universal pentru tezele de licență (99%) și pentru tezele de master (97%). Utilizarea scade în cazul tezelor de an, unde mai puțin de jumătate dintre respondenți declară că lucrările sunt verificate automat (43%), iar 31% afirmă că nu sunt verificate. Pentru proiectele semestriale sau anuale, 22% menționează utilizarea softului, în timp ce 40% spun că acestea nu sunt verificate. În cazul referatelor, utilizarea este și mai redusă (15%), majoritatea cadrelor didactice afirmând că nu se aplică verificări antiplagiat pentru acest tip de lucrări (47%).

Figura 1.2.20: „Q16. Pentru ce tipuri de lucrări sunt utilizate softurile antiplagiat în cadrul universității? (un răspuns pe rând), % din cei care au acces la un software de detectare a plagiatului, sondaj cadre didactice, N=225

20% dintre cadrele didactice afirmă că universitatea lor are o politică clară și bine comunicată privind utilizarea IA în lucrările academice. În același timp, 42% indică faptul că o astfel de politică este în curs de elaborare, iar 31% spun că nu există încă un ghid sau o politică în acest domeniu. 8% menționează existența unui document, însă formulat neclar și ușor de interpretat diferit.

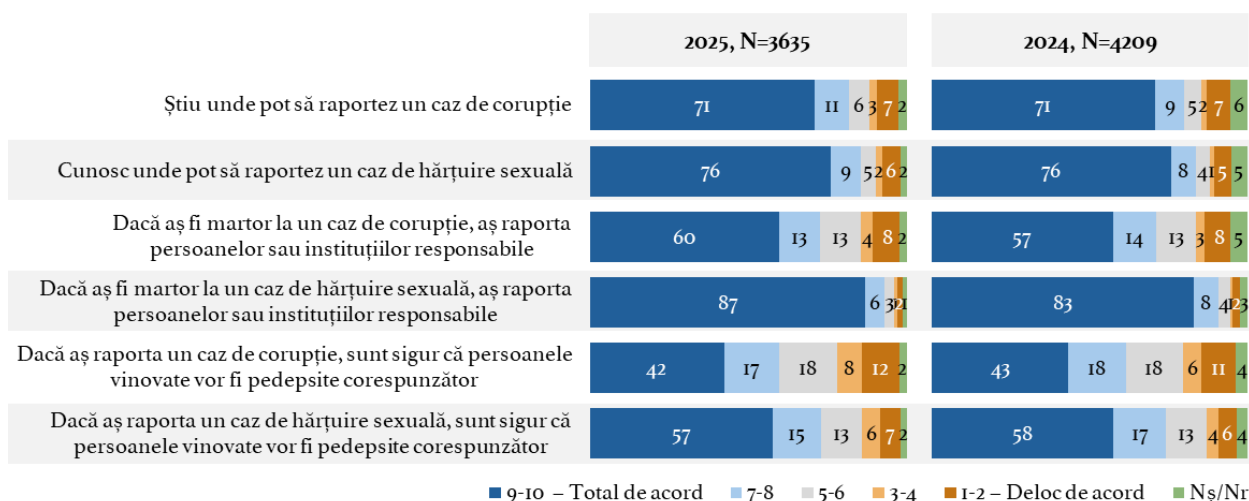
Figura 1.2.21: „Q17. Există în cadrul universității/facultății dvs. o politică sau un ghid clar cu privire la utilizarea Inteligenței Artificiale de către studenți în lucrările academice? (un răspuns), %, sondaj cadre didactice, N=419

Subcapitolul 1.3: Raportarea și sancționarea cazurilor de corupție sau hărțuire sexuală

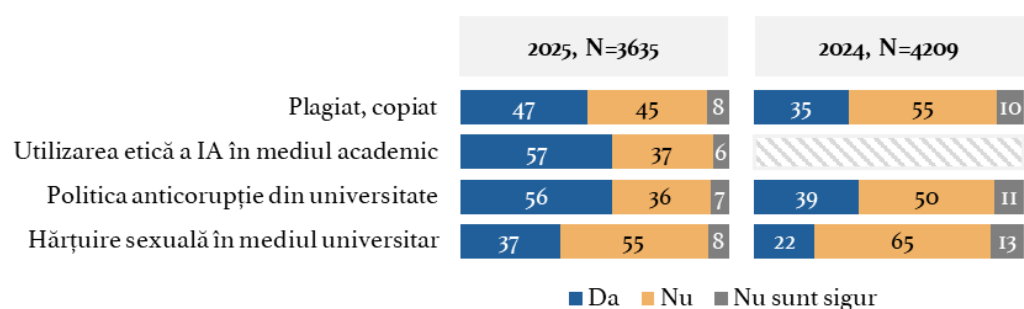
Majoritatea studenților afirmă că știu unde pot să raporteze un caz de corupție (71% total de acord) sau un caz de hărțuire sexuală (76%). Circa 87% ar raporta persoanelor sau instituțiilor responsabile un caz de hărțuire sexuală dacă ar fi martori, în timp ce 60% ar raporta un caz de corupție. În ceea ce privește încrederea în sancționarea celor vinovați, 42% dintre studenți cred că un caz de corupție ar fi pedepsit corespunzător, în timp ce 20% sunt sceptici (note 1-4). În cazul hărțuirii sexuale, încrederea este mai ridicată: 57% sunt convinși că raportarea ar duce la aplicarea unor sancțiuni adecvate pentru cei vinovați.

Figura 1.3.1: „Q15. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc de acord, iar 10 – Total de acord.”, % și media aritmetică, **sondaj studenți**

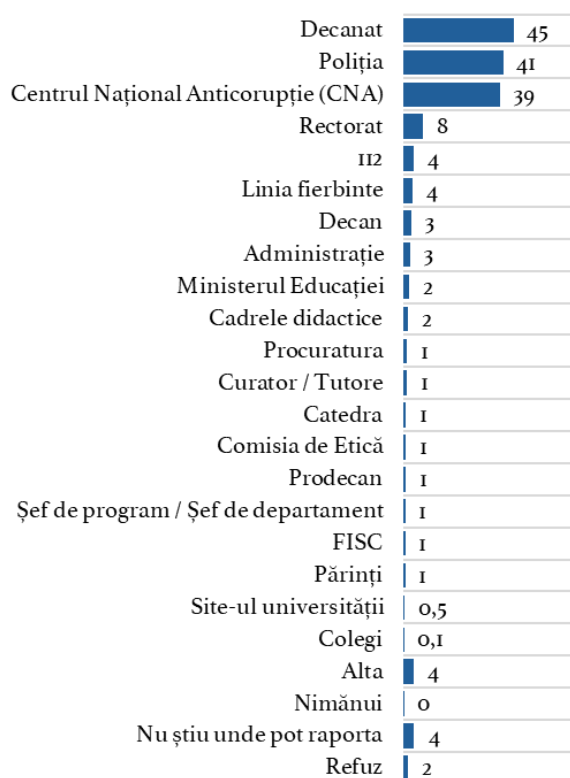
Per total, peste jumătate dintre studenți declară că au participat la cel puțin o instruire privind utilizarea etică a Inteligenței Artificiale în mediul academic (57%) și a politicii anticorupție în universitatea la care studiază (56%, +17 p.p. comparativ cu 2024). 47% afirmă că au participat la instruiți cu subiectul plagiatului/copiatului, în creștere cu 12% față de 2024, iar 37% au participat la instruiți cu tematica hărțuirii sexuale în mediul universitar (+15 p.p. față de 2024).

Figura 1.3.2: „Q16. Ați participat în cadrul universității la cel puțin o instruire cu privire la următoarele subiecte? (un răspuns)”, %, **sondaj studenți**

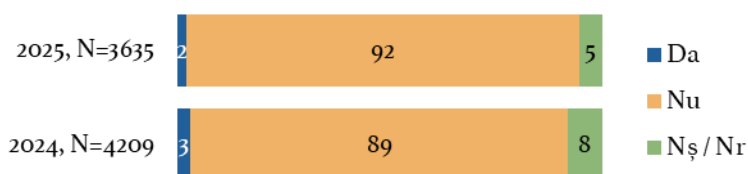
Fiind întrebați unde se pot adresa pentru a raporta un act de corupție în cadrul universității, top 3 mențiuni au fost: decanatul (45%, +18 p.p. comparativ cu 2024), poliția (41%) și CNA (39%).

Figura 1.3.3: „Q17. Din câte cunoașteți, unde vă puteți adresa pentru a raporta un act de corupție sau luare de mită care s-ar putea întâmpla în cadrul universității Dvs.? (răspuns liber)”, %, **sondaj studenți**, N=3635

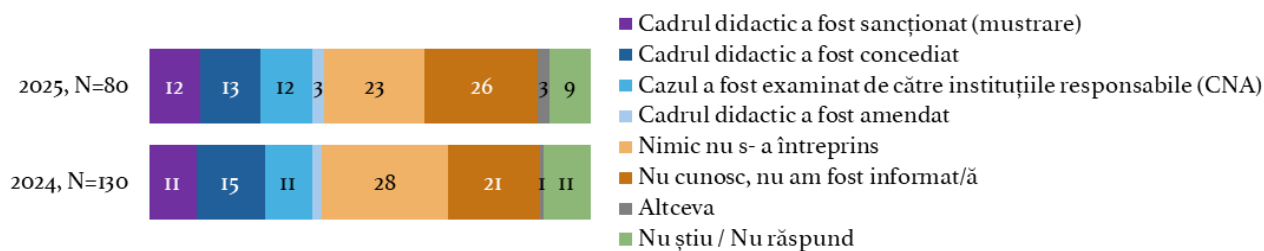
Majoritatea studenților intervievați afirmă că personal sau cineva din colegi nu au raportat vreodată un caz de corupție cuiva din cadrul universității (92%), iar 2% au declarat că ei sau cineva din colegii lor au raportat anterior un act de corupție din cadrul universității.

Figura 1.3.4: „Q18. Dvs. sau cineva din colegii Dvs. ați raportat anterior cuiva din cadrul universității un act de corupție? (un răspuns)”, %, **sondaj studenți**

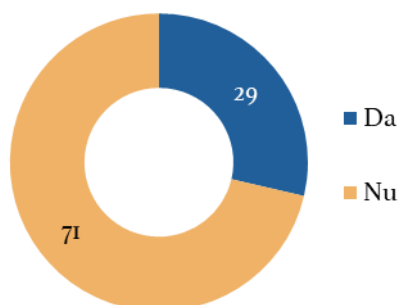
Studenții care au specificat că personal sau cineva din colegi au raportat anterior cuiva din cadrul universității un act de corupție (80 de studenți) au fost rugați să menționeze cum s-a finalizat procesul. Cei mai mulți din cei care cunosc despre un caz de corupție raportat nu știu cum s-a finalizat procesul de raportare sau nu au fost informați despre aceasta (49%). În total, 12% dintre respondenți au declarat că atunci când au raportat un caz de corupție, cadrul didactic a primit mustrare, în 13% dintre cazuri, cadrul didactic a fost eliberat din funcție, în 12% dintre cazuri, cadrul a fost examinat de către instituțiile responsabile, iar în 3% - cadrul didactic a primit amendă. Totodată, o pondere de 23% dintre ei au declarat că nu s-a întreprins nici o acțiune pe baza acestui caz.

Figura 1.3.5: „Q19. Cum s-a finalizat acest proces? (un răspuns)”, % din respondenți care au raportat anterior cuiva din cadrul universității un act de corupție, %, **sondaj studenți**

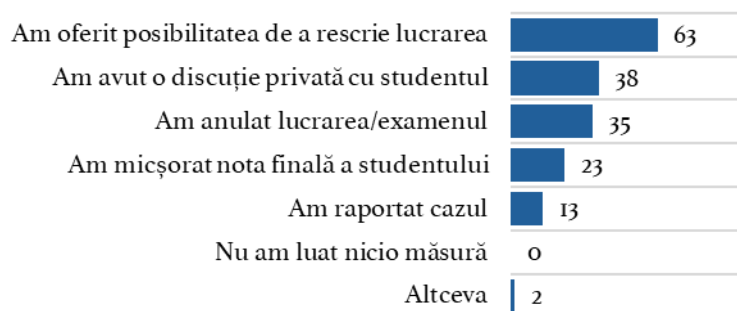
71% dintre cadrele didactice afirmă că nu s-au confruntat în ultimul an universitar cu niciun caz de fraudă academică din partea unui student (plagiat, copiat, utilizare IA sau folosire de mită), iar 29% - s-au confruntat.

Figura 1.3.6: „Q18. În ultimul an universitar, v-ați confruntat personal cu cel puțin un caz de fraudă academică (plagiat, copiat, utilizare nepermisă a IA, oferire de mită, etc.) din partea unui student? (un răspuns), %, **sondaj cadre didactice, N=419**

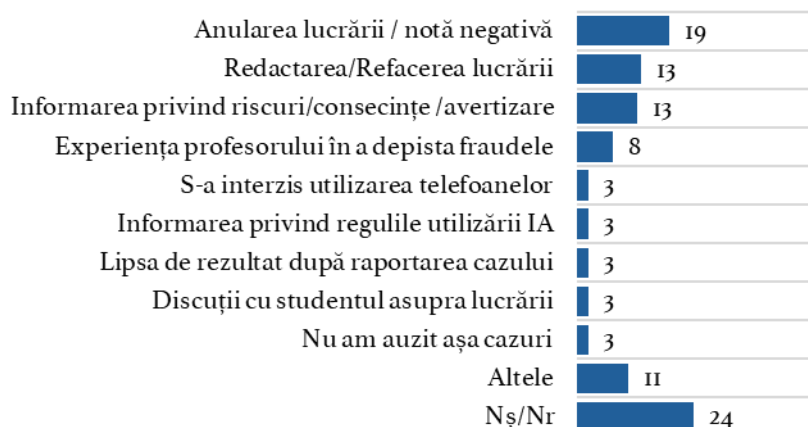
Cadrele didactice care s-au confruntat cu un caz de fraudă academică (120 de cadre didactice) menționează cel mai des că au oferit studentului posibilitatea de a rescrie lucrarea (63%), urmată de discuția privată cu studentul (38%) și anularea lucrării sau a examenului (35%). Micșorarea notei finale este menționată de aproape un sfert dintre respondenți (23%), iar raportarea cazului apare mult mai rar (13%).

Figura 1.3.7: „Q19. Ce măsuri ați întreprins? Selectați toate variantele care se aplică. (răspuns multiplu), % din cei care s-au confruntat cu un caz de fraudă academică, **sondaj cadre didactice, N=120**

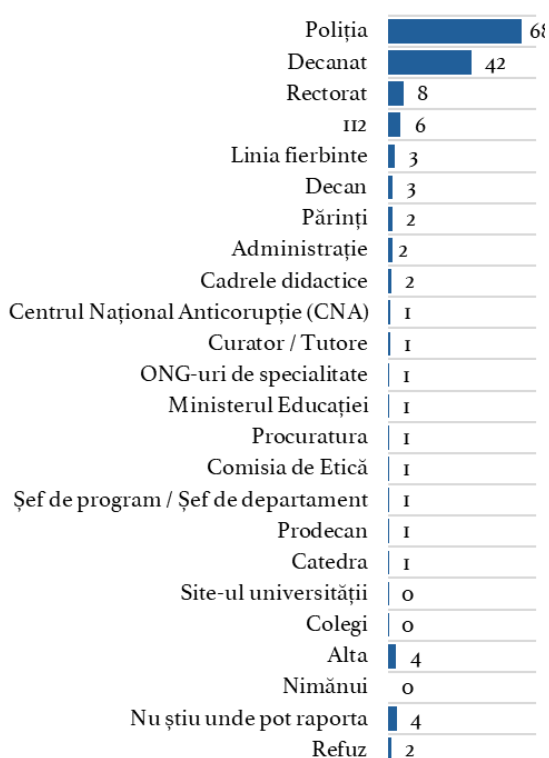
Cadrele didactice care au descris contextul incidentelor de fraudă academică menționează cel mai des anularea lucrării sau acordarea unei note negative ca rezultat final (19%). O altă practică frecvent aplicată este solicitarea refacerii sau rescrierii lucrării (13%), urmată de informarea studentului cu privire la riscurile și consecințele comportamentului respectiv (13%). Experiența profesorului în depistarea fraudelor este menționată de 8% dintre respondenți ca un element care a ajutat în gestionarea cazului, iar într-o măsură mai mică apar exemple precum interzicerea utilizării telefoanelor, informarea privind regulile de utilizare a IA sau dificultățile legate de lipsa unui rezultat după raportarea cazului (3% fiecare).

Figura 1.3.8: „Q20. Vă rugăm să descrieți pe scurt, fără a oferi detalii care ar putea duce la identificare, contextul în care a avut loc incidentul de fraudă academică și care a fost rezultatul final al acțiunilor dumneavoastră. Ce anume a funcționat bine și ce obstacole ați întâmpinat în gestionarea situației? (răspuns deschis), % din cei care s-au confruntat cu un caz de fraudă academică, **sondaj cadre didactice, N=120**

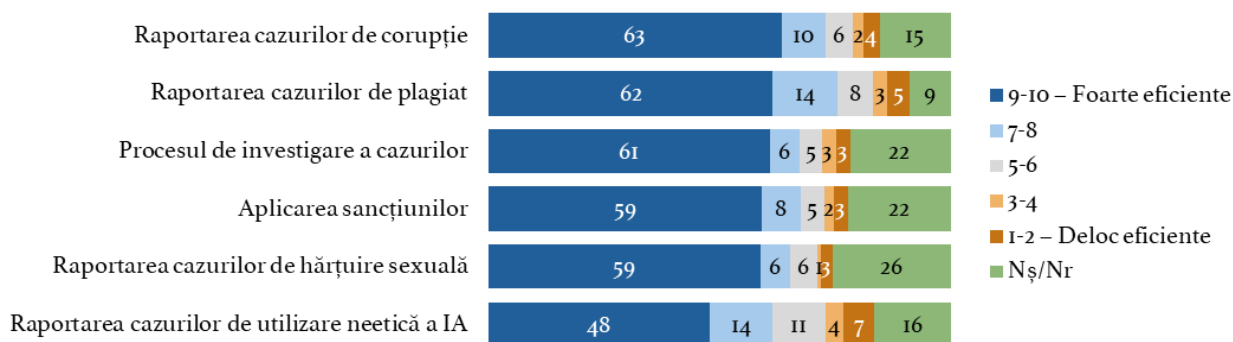
Studentii au fost întrebați fără a li se oferi variantele de răspuns, unde se pot adresa pentru a raporta un caz de hărțuire sexuală, dacă s-ar întâmpla în cadrul universității. Peste două treimi au menționat că ei cunosc că se pot adresa la poliție (68%), urmat de decanat (42%).

Figura 1.3.9: „Q20. Din câte cunoașteți, unde vă puteți adresa pentru a raporta un caz de hărțuire sexuală care s-ar putea întâmpla în cadrul universității Dvs.? (răspuns liber)”, %, **sondaj studenți, N=3635**

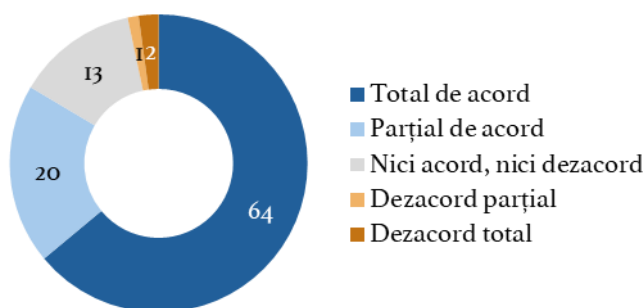
Majoritatea cadrelor didactice consideră mecanismele universitare de investigare și sancționare a încălcărilor de integritate academică ca fiind eficiente. Raportarea cazurilor de corupție și de plagiat este percepută ca foarte eficientă de peste 60% dintre respondenți (63% și, respectiv, 62% acordând note de 9-10). În cazul raportării utilizării neetice a IA, 48% consideră mecanismele universitare foarte eficiente, în timp ce 11% le consideră mai degrabă sau deloc eficiente (note de 1-4).

Figura 1.3.10: „Q22. Cât de eficiente considerați că sunt următoarele mecanisme utilizate la Universitate pentru investigarea și sancționarea încălcărilor de integritate academică? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă „Deloc eficiente”, iar 10 – „Foarte eficiente”. (un răspuns pe rând), %, **sondaj cadre didactice, N=419**

84% dintre cadrele didactice sunt de acord că personalul academic este încurajat să raporteze încălcările de integritate academică în cadrul universității în care activează.

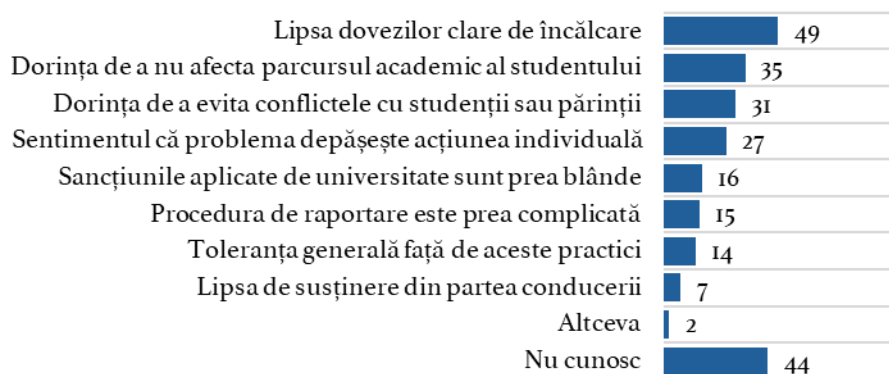
Figura 1.3.II: „Q23. Vă rog să indicați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 – ”Dezacord total”, iar 5 – ”Acord total”, în ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarea afirmație: ”La universitatea la care predau, personalul academic este încurajat să raporteze încălcările de integritate academică”. (un răspuns), %, sondaj cadre didactice, N=419

Subcapitolul 1.4: Provocări în menținerea integrității academice

Jumătate dintre cadrele didactice consideră că principala barieră în raportarea unui caz de fraudă academică este lipsa dovezilor clare (49%). Alte motive considerate importante sunt dorința de a nu afecta parcursul academic al studentului (35%) și evitarea conflictelor cu studenții sau părinții (31%). Aproximativ un sfert dintre respondenți menționează că problema depășește acțiunea individuală (27%).

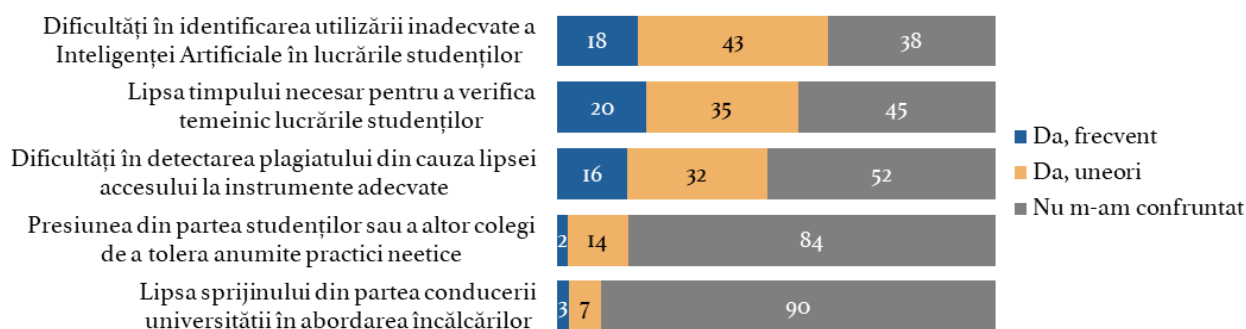
Figura 1.4.I: „Q24. Care credeți că sunt principalele motive pentru care cadrele didactice ar ezita să raporteze un caz de fraudă academică? Vă rugăm să selectați un singur răspuns pentru fiecare coloană, indicând motivul pe care îl considerați: în primul rând, în al doilea rând și în al treilea rând. (un răspuns pe coloană), %, sondaj cadre didactice, N=419

Per general, cadrele didactice au declarat că se confruntă cel mai frecvent cu următoarele provocări în prevenirea practicilor neetice: dificultăți în identificarea utilizării inadecvate a IA în lucrările studenților (61% s-au confruntat, dintre care 18% frecvent), lipsa timpului necesar pentru verificarea temeinică a lucrărilor studenților (55% s-au

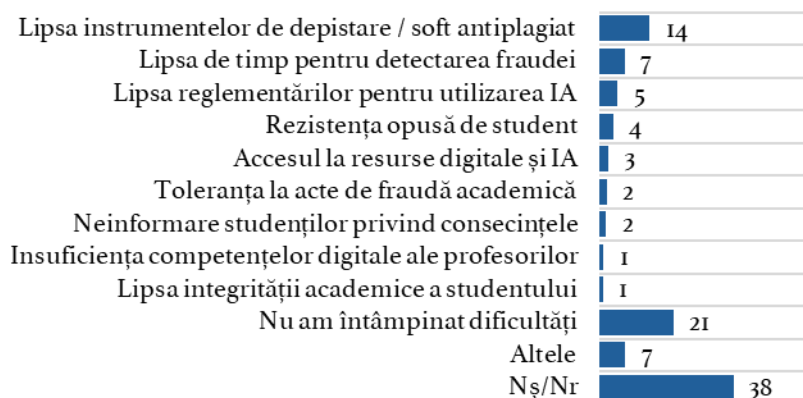
confruntat, dintre care 20% frecvent) și dificultăți în identificarea plagiatului din cauza lipsei accesului la instrumente (48% s-au confruntat, dintre care 16% frecvent).

Figura 1.4.2: „Q25. V-ați confruntat cu următoarele în prevenirea practicilor neetice? (un răspuns pe rând), %, sondaj cadre didactice, N=419

Cadrele didactice participante la sondaj indică principale dificultăți în identificarea și prevenirea fraudelor academice: lipsa instrumentelor de depistare sau a unui soft antiplagiat adecvat (14%), urmată de lipsa timpului necesar pentru detectarea fraudei (7%) și de absența unor reglementări clare privind utilizarea IA (5%). Rezistența opusă de studenți și accesul facil la resurse digitale sau IA sunt menționate la niveluri mai reduse (4% și 3%). Unul din cinci profesori afirmă că nu a întâmpinat dificultăți (21%).

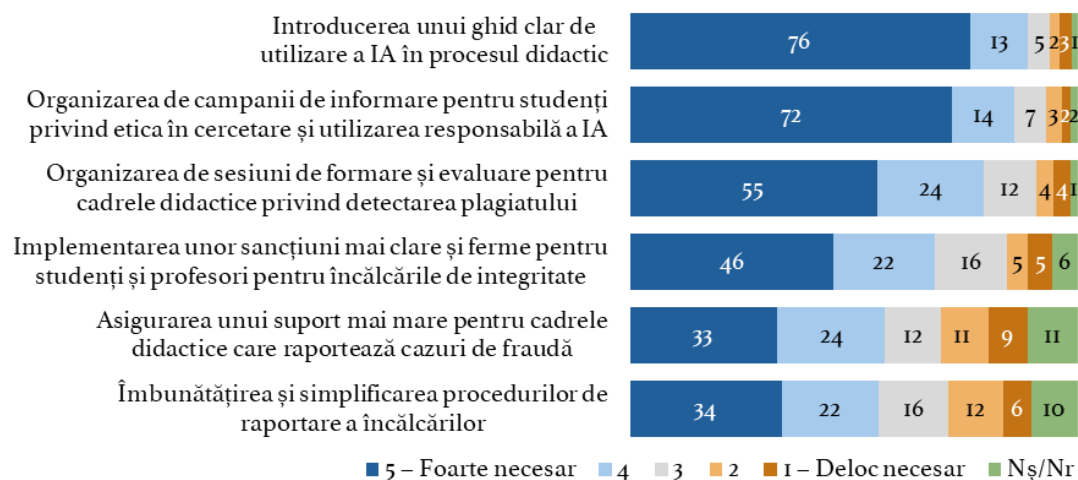
Figura 1.4.3: „Q26. Ce alte dificultăți întâmpinați, în practică, atunci când încercați să preveniți sau să identificați fraudele academice (inclusiv plagiatul sau utilizarea nepermisă a IA)? (răspuns deschis), %, sondaj cadre didactice, N=419

Subcapitolul 1.5: Sugestii pentru îmbunătățirea mecanismelor de integritate

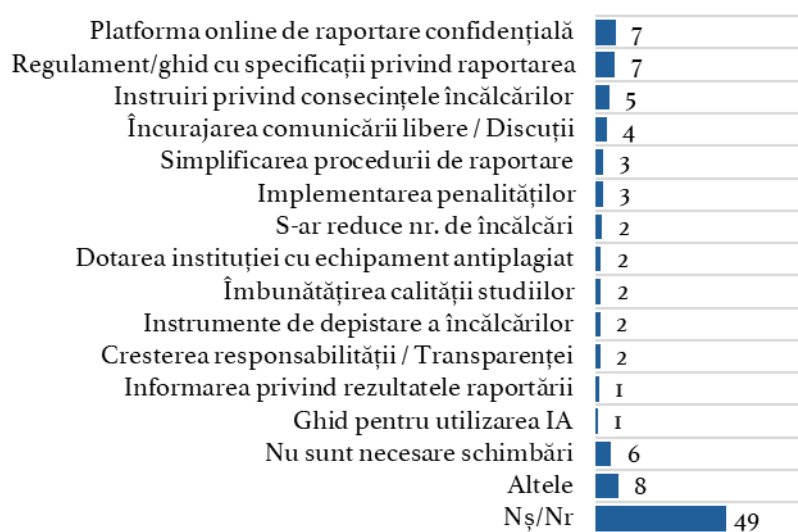
În general, cadrele didactice consideră că cele mai necesare măsuri pentru consolidarea integrității academice sunt cele legate de utilizarea responsabilă a IA și prevenirea plagiatului. Topul celor mai importante priorități este condus de introducerea unui ghid clar de utilizare a IA (89% consideră măsura necesară sau foarte necesară), urmată de campanii de informare pentru studenți privind etica și utilizarea responsabilă a IA (86%) și formarea cadrelor didactice în detectarea plagiatului (79%). Măsuri precum clarificarea sancțiunilor, simplificarea procedurilor de raportare sau sporirea suportului pentru cadrele didactice sunt apreciate ca necesare de aproximativ jumătate dintre respondenți.

Figura 1.5.1: „Q27. Cât de necesare considerați că sunt următoarele măsuri la Universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă „Deloc necesar”, iar 5 – „Foarte necesar”. (un răspuns pe rând), %, sondaj cadre didactice, N=419

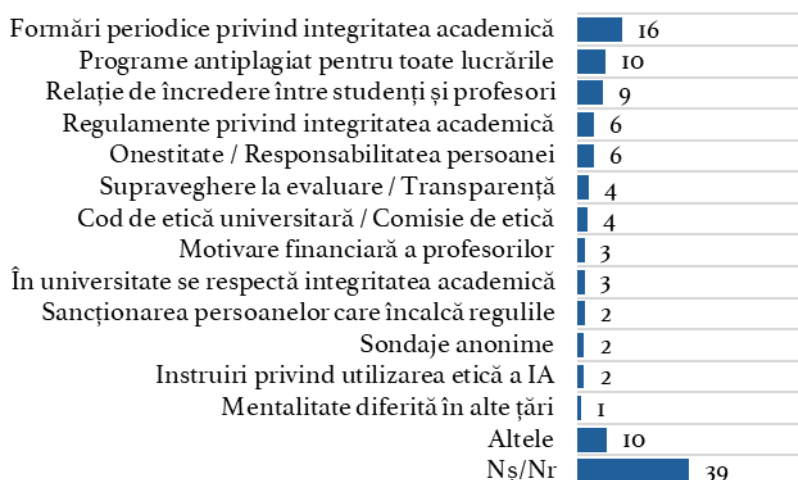
Potrivit cadrelor didactice, principalele îmbunătățiri pentru eficientizarea raportării încălcărilor academice sunt crearea unei platforme online confidențiale de raportare (7%) și elaborarea unui regulament sau ghid cu specificații clare privind procesul de raportare (7%). Instruirile privind consecințele încălcărilor sunt menționate de 5% dintre respondenți, iar încurajarea comunicării deschise apare într-o măsură mai redusă (4%).

Figura 1.5.2: „Q28. Ce schimbări ar face procesul de raportare a încălcărilor academice mai eficient sau mai accesibil pentru cadrele didactice? (răspuns deschis), %, sondaj cadre didactice, N=419

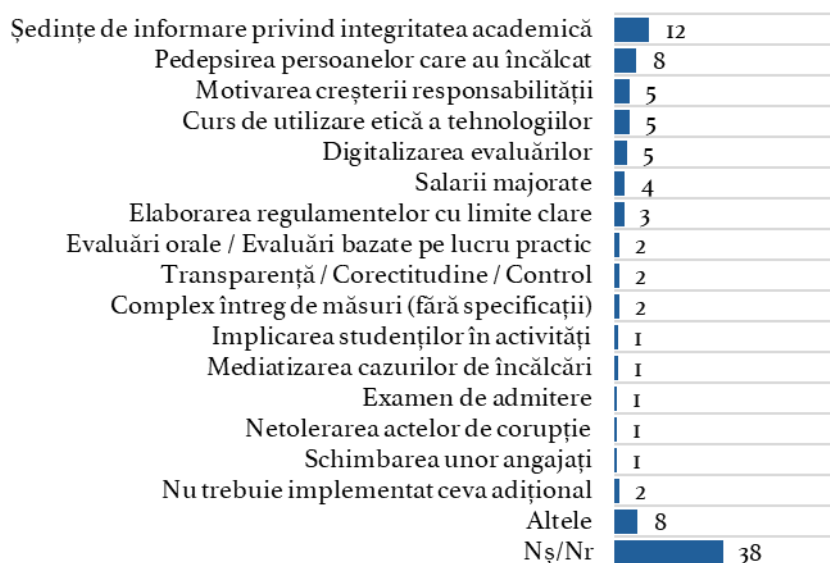
Cadrele didactice menționează drept principale exemple de bună practică în promovarea integrității academice organizarea formărilor periodice dedicate acestui subiect (16%), urmate de utilizarea programelor antiplagiat pentru toate lucrările (10%) și de construirea unei relații de încredere între studenți și profesori (9%). Alte exemple frecvente sunt existența unor regulamente interne privind integritatea academică și cultivarea onestității și responsabilității personale în rândul studenților (6% fiecare).

Figura 1.5.3: „Q29. Ce exemple de bună practică ați observat în propria instituție sau în alte universități (din țară sau din afara țării) în ceea ce privește integritatea academică? (răspuns deschis), %, sondaj cadre didactice, N=419

În opinia cadrelor didactice participante la sondaj, principala măsură pentru consolidarea integrității academice este organizarea ședințelor de informare privind integritatea academică (12%). Alte direcții importante specificate sunt: pedepsirea persoanelor care încalcă regulile (8%), creșterea responsabilității individuale, cursurile privind utilizarea etică a tehnologiilor și digitalizarea evaluărilor sunt menționate în aceeași măsură - 5% fiecare.

Figura 1.5.4: „Q30. Dacă ați putea implementa o singură măsură pentru a consolida integritatea academică în universitatea dvs., care ar fi aceasta și de ce? (răspuns deschis), %, sondaj cadre didactice, N=419

CAPITOLUL III: NIVELUL DE INTEGRITATE ACADEMICĂ LA UTM

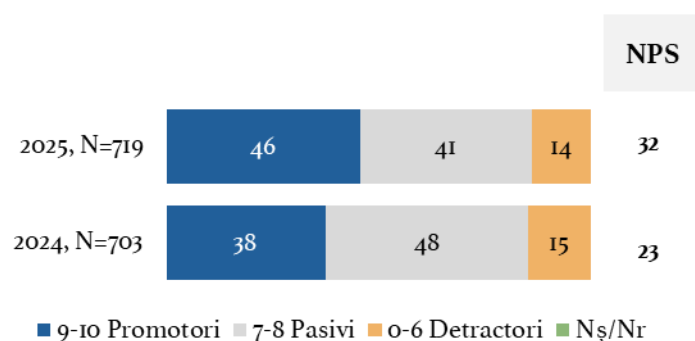
În acest capitol sunt prezentate rezultatele studiului obținute în cadrul Universității Tehnice a Moldovei (UTM). Analiza acoperă nivelul de satisfacție al studenților față de procesul educațional și condițiile de studii, precum și percepțiile și experiențele legate de plagiat, fraudă și corupție. De asemenea, sunt examinate practicile de raportare și sancționare a abaterilor sau hărțuirii sexuale, provocările existente în menținerea integrității academice și sugestiile cadrelor didactice pentru îmbunătățirea acestor mecanisme.

Subcapitolul 3.1: Nivelul de satisfacție al studenților față de procesul educațional și condițiile de studii

În cadrul studiului a fost analizată predispunerea studenților de a recomanda cunoscuților sau prietenilor să își urmeze studiile la universitatea la care sunt studenți. Astfel, a fost calculat indicatorul NPS (Net Promoter Score) – a fost scăzută ponderea detractorilor (% respondenților care au oferit note 0-6) din ponderea promotorilor (% persoanelor care au oferit note 9-10).

Aproape jumătate dintre studenții la UTM sunt promotori (46% note de 9-10), în timp ce 14% sunt detractori (note de 0-6). Scorul NPS înregistrat pentru UTM este de 32, în creștere cu 9 puncte față de 2024.

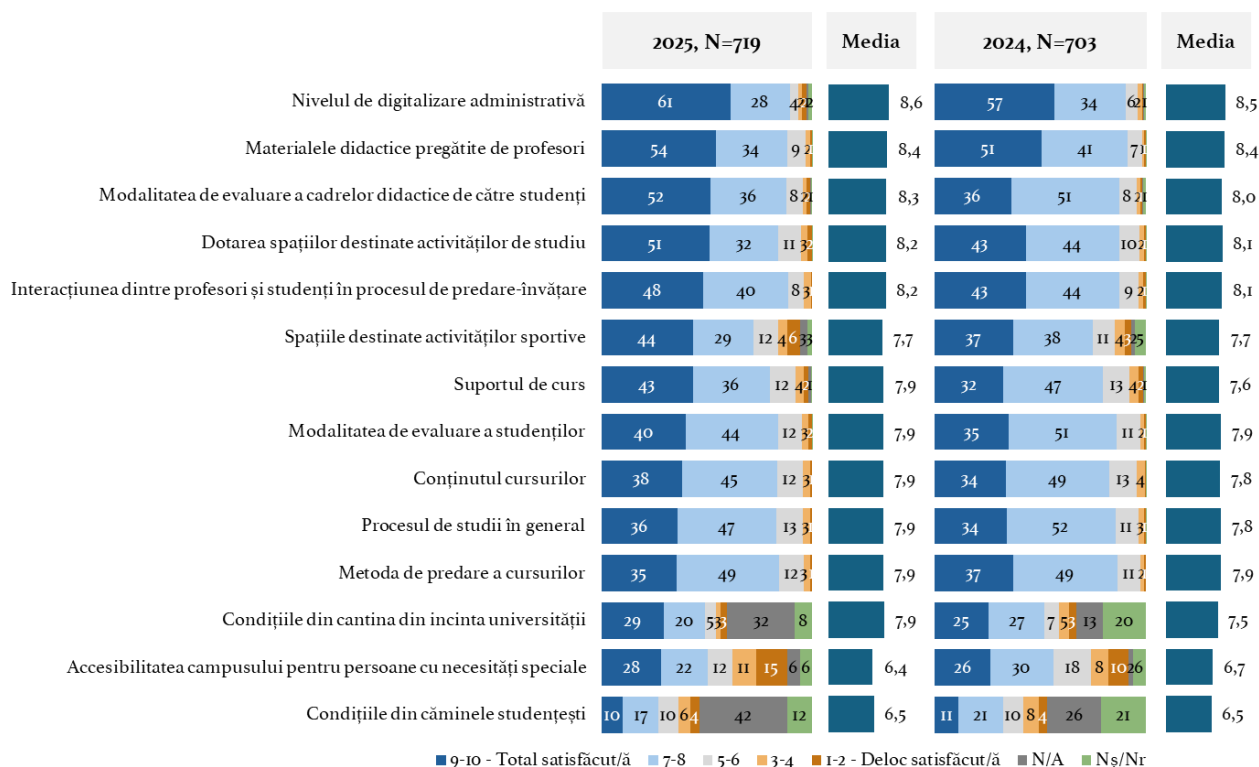
Figura 3.1.1: Scorul NPS al universităților. „Q10. În ce măsură ați recomanda cunoscuților sau prietenilor să își urmeze studiile la UTM? Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 0 la 10, unde 0 înseamnă cu siguranță nu aș recomanda, iar 10 – cu siguranță aș recomanda”, % și scor NPS, **sondaj studenți**

Studenții de la UTM sunt cel mai mulțumiți de nivelul de digitalizare administrativă (61% note 9-10, scor mediu – 8.6), urmat de materialele didactice (54%, 8.4), dotarea spațiilor de studiu (51%, 8.2) și interacțiunea dintre profesori și studenți (48%, 8.2). Cele mai slab evaluate rămân condițiile din căminele studențești (10% note 1–4, scor mediu – 6.5) și accesibilitatea campusului pentru persoane cu necesități speciale (26% note 1–4, media – 6.4).

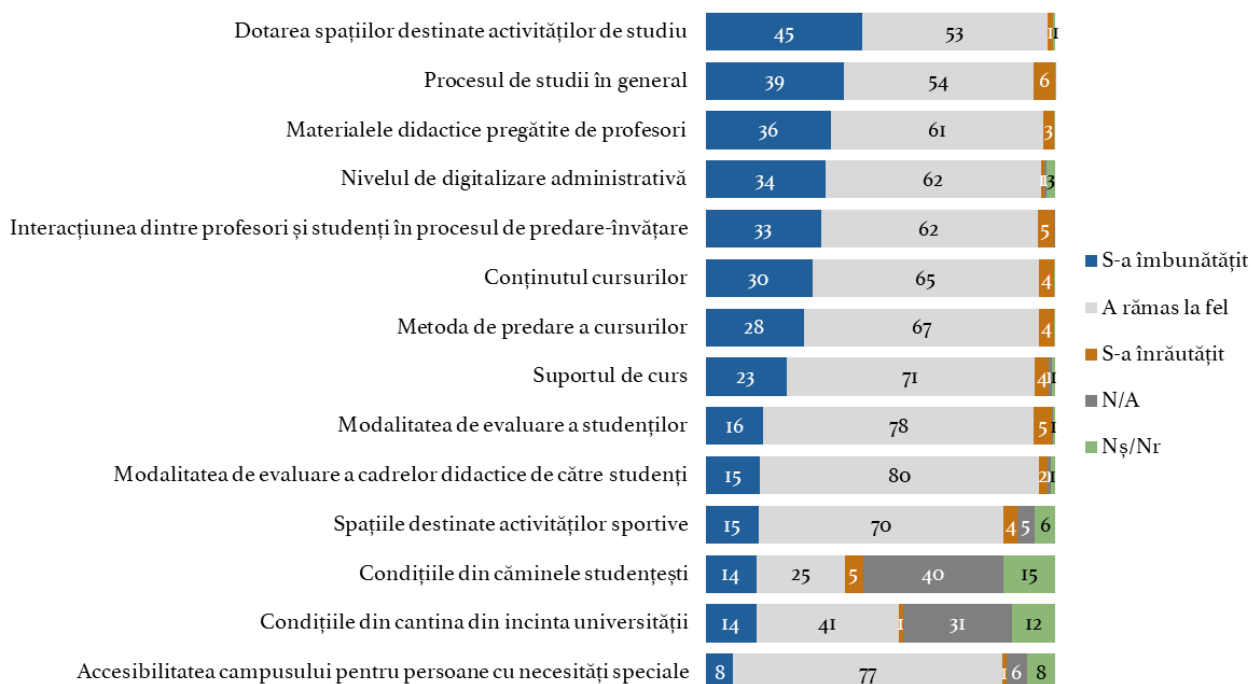
Comparativ cu anul 2024, UTM înregistrează creșteri ușoare la modalitatea de evaluare a cadrelor didactice (scor mediu 8.3, +0.3 comparativ cu 2024) și la suportul de curs (7.9, +0.3). Se observă îmbunătățiri și în condițiile din cantină, care cresc de la 7.5 la 7.9. În schimb, accesibilitatea campusului scade ușor (de la 6.7 în 2024 la 6.4 în 2025).

Figura 3.1.2: „QII. În ce măsură sunteți satisfăcut sau ne-satisfăcut de următoarele aspecte legate de procesul educațional la universitatea unde vă faceți studiile? Vă rugăm să răspundeți pe o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă deloc satisfăcut, iar 10 – total satisfăcut”, % și media aritmetică, **sondaj studenți**

Majoritatea studenților de la UTM consideră că situația a rămas neschimbată comparativ cu anul universitar precedent (2024–2025). Cele mai mari îmbunătățiri se remarcă în dotarea spațiilor destinate activităților de studiu (45%), procesul de studii în general (39%) și materialele didactice pregătite de profesori (36%). Alte aspecte apreciate ca îmbunătățite includ nivelul de digitalizare administrativă (34%) și interacțiunea dintre profesori și studenți (33%). Cele mai puține îmbunătățiri sunt raportate pentru accesibilitatea campusului pentru persoane cu necesități speciale (8%) și condițiile din cantina universității (14%).

Figura 3.1.3: „Q12. Comparativ cu anul universitar precedent (2024-2025), cum apreciați evoluția următoarelor aspecte? (un răspuns posibil pe rând)”, %, **sondaj studenți, N=719**

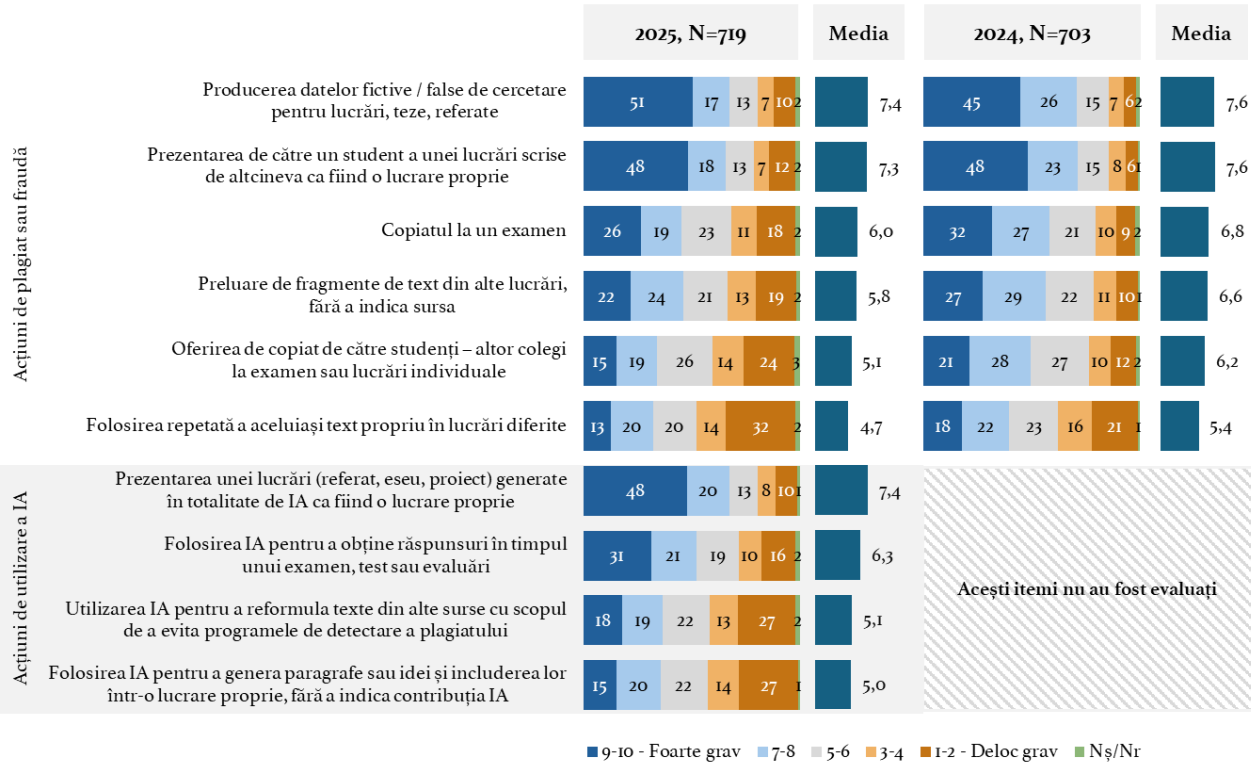

Subcapitolul 3.2: Percepții și experiențe privind plagiatul, fraudă și corupția în învățământul superior

În rândul studenților de la UTM, cele mai grave acțiuni percepute sunt producerea de date fictive sau false pentru lucrări, teze sau referate (51% note de 9 și 10, scor mediu 7.4) și prezentarea unei lucrări scrise de altcineva ca fiind proprie (48%, 7.3). În ceea ce privește folosirea inteligenței artificiale, prezentarea unei lucrări generate integral de IA ca fiind proprie este considerată foarte gravă de 48% dintre studenți (7.4), iar utilizarea IA pentru a obține răspunsuri la examene sau evaluări de 31% (6.3). Printre cele mai puțin grave acțiuni se numără folosirea repetată a aceluiași text propriu în lucrări diferite, percepută ca deloc gravă de 32% dintre studenți (4.7), folosirea IA pentru a reformula texte pentru a evita programele antiplagiat și pentru a genera paragrafe sau idei (27% fiecare).

Comparativ cu 2024, percepția asupra gravității copierii la examen și a oferirii de copiat colegilor a scăzut. Circa o pătrime consideră oferirea de copiat colegilor ca fiind deloc gravă (24%, +12 p.p. comparativ cu 2024), iar 18% consideră deloc grav copiatul la un examen (18%, +9 p.p.).

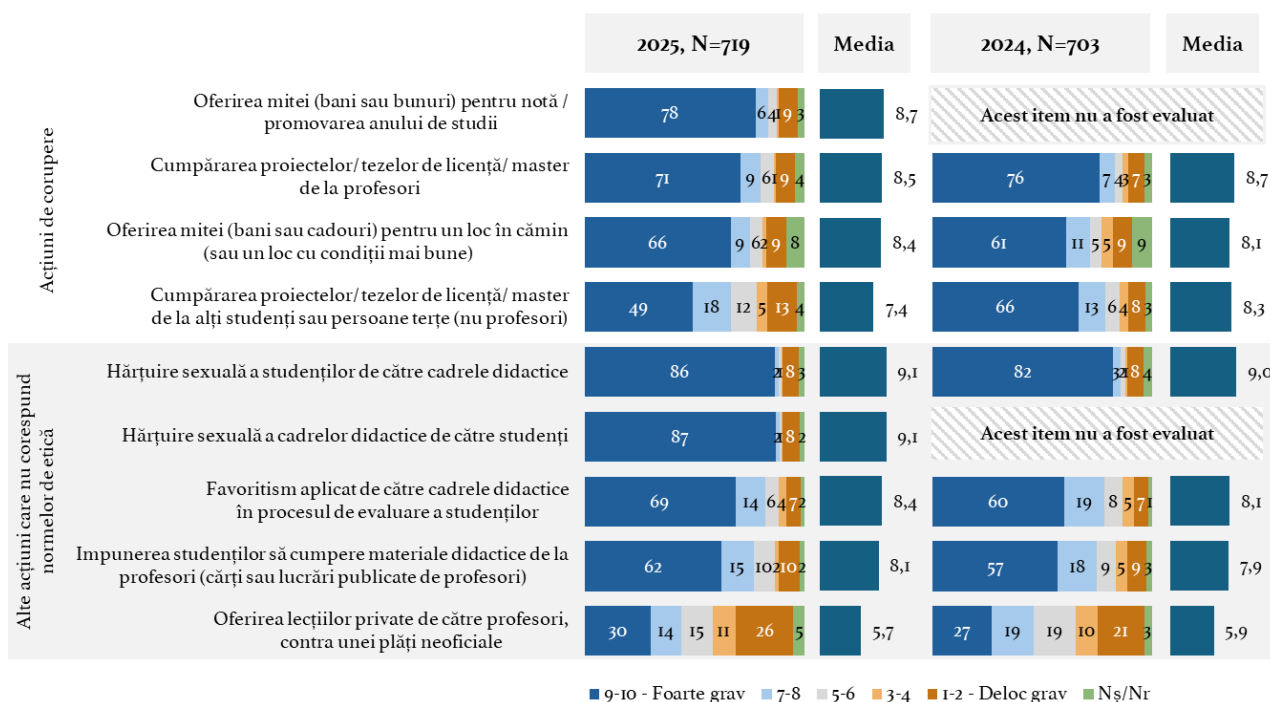
Figura 3.2.1: „Q13. Cât de grave vi se par următoarele acțiuni care se pot întâmpla în cadrul procesului educațional în Universități? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc grav, iar 10 – Foarte grav.”, % și media aritmetică, sondaj studenți, partea I

Printre cele mai grave acțiuni de corupere și de încălcare a normelor de etică percepute de studenții de la UTM se numără oferirea mitei pentru note sau promovarea anului (78% note de 9 și 10, scor mediu 8,7), cumpărarea proiectelor sau tezelor de la profesori (71%, 8,5) și hărțuirea sexuală a studenților de către cadrele didactice (86%, 9,1) și hărțuirea cadrelor didactice de către studenți (87%, 9,1). De cealaltă parte, oferirea lecțiilor private contra unei plăți neoficiale este percepută ca fiind deloc gravă de către 26% (scor mediu 5,7).

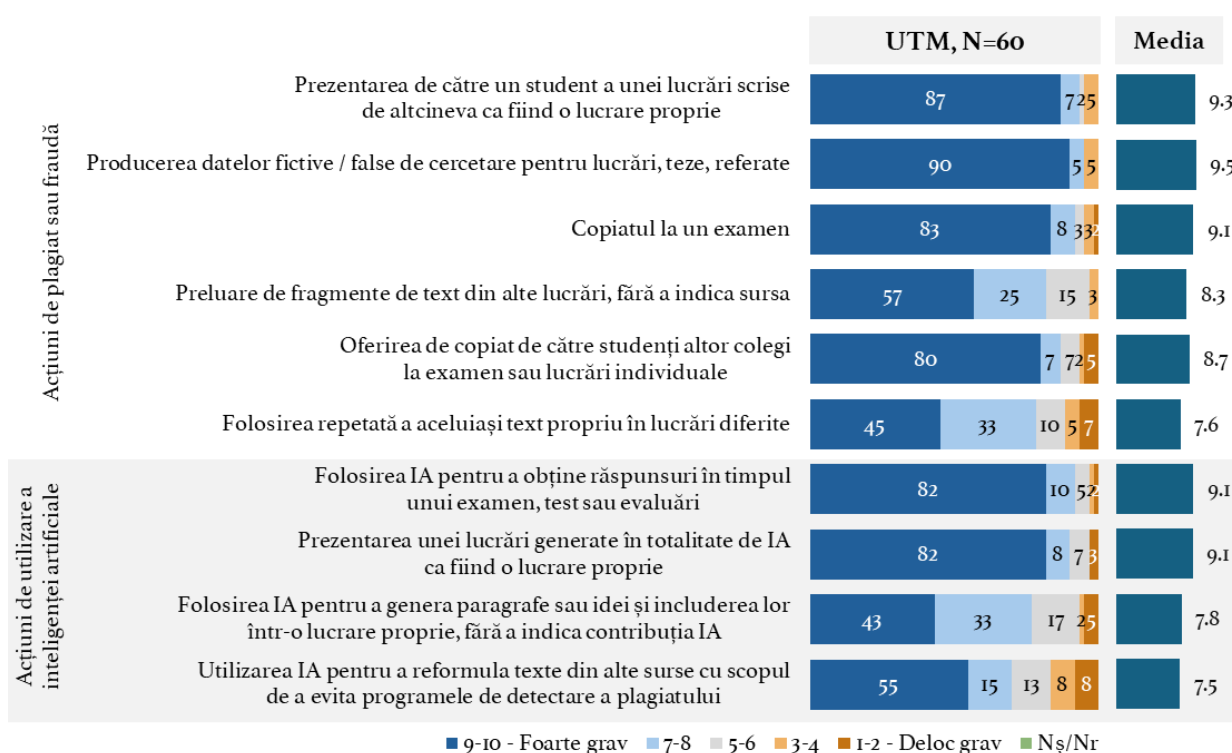
Comparativ cu 2024, percepția gravității a crescut pentru oferirea mitei pentru loc în cămin (+5 p.p.), în timp ce cumpărarea proiectelor sau lucrărilor de la alți studenți sau persoane terțe a înregistrat o scădere de 17 p.p.

Figura 3.2.2: „Q13. Cât de grave vi se par următoarele acțiuni care se pot întâmpla în cadrul procesului educațional în Universități? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc grav, iar 10 – Foarte grav.”, % și media aritmetică, **sondaj studenți, partea 2**

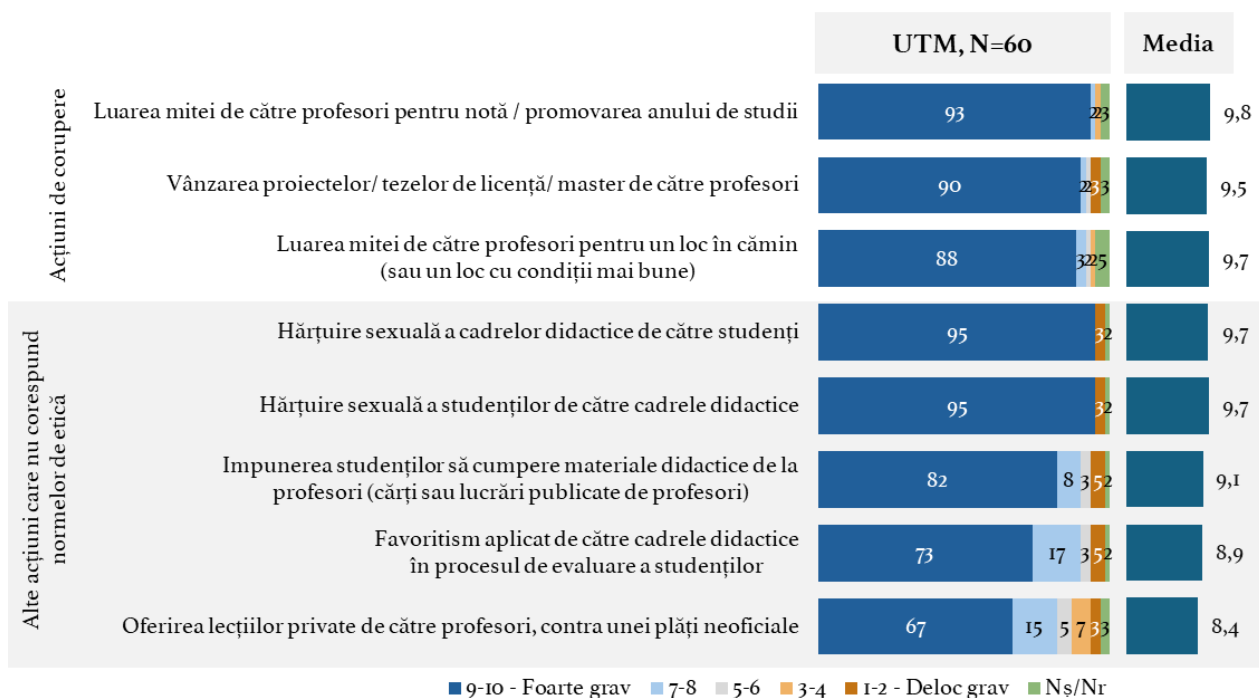
Cadrele didactice de la UTM percep majoritatea acțiunilor de plagiat, fraudă și utilizare neetică a IA ca fiind semnificativ mai grave decât studenții, acordând scoruri mult mai ridicate severității, în timp ce studenții tind să fie mai permisivi, în special în privința copierii, a reutilizării propriului text și a folosirii IA pentru reformulare. În rândul cadrelor didactice, cele mai grave acțiuni de plagiat sau fraudă sunt considerate producerea datelor fictive sau false pentru lucrări, teze sau referate (90% note de 9-10, scor mediu 9.5) și prezentarea unei lucrări scrise de altcineva ca fiind proprie (87%, 9.3). Copiatul la examen este, de asemenea, evaluat ca foarte grav de 83% dintre respondenți (9.1). Preluarea de fragmente fără citarea sursei este percepută drept foarte gravă într-o proporție mai redusă (57%, 8.3), iar folosirea repetată a aceluiași text propriu este considerată foarte gravă de 45% (7.6). În ceea ce privește utilizarea Inteligenței Artificiale, cele mai severe sunt considerate folosirea IA pentru a obține răspunsuri la examene și prezentarea unei lucrări generate integral de IA ca fiind proprie (ambele 82% note de 9-10, scor mediu 9.1). Utilizarea IA pentru reformularea textelor din alte surse pentru a evita detectarea plagiatului este percepută drept cea mai puțin gravă acțiune din această categorie (scor mediu 7.5).

Figura 3.2.3.: „Q9. Cât de grave vi se par următoarele acțiuni care se pot întâmpla în cadrul procesului educațional în Universități? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc grav, iar 10 – Foarte grav.”, % și media aritmetică, sondaj cadre didactice, partea I

Cadrele didactice de la UTM consideră că majoritatea acțiunilor de corupere și a celor care nu corespund normelor de etică sunt extrem de grave, cu peste 88% dintre respondenți acordând note de 9-10 și scoruri medii între 9.5 și 9.8 pentru luarea mitei sau vânzarea proiectelor de către profesori, precum și pentru hărțuirea sexuală. Alte acțiuni precum favoritismul în evaluarea studenților sau impunerea cumpărării materialelor didactice sunt, de asemenea, percepute ca foarte grave (scoruri medii 8.9-9.1). În schimb, oferirea lecțiilor private contra unei plăți neoficiale este considerată foarte gravă de 67% dintre profesori, având un scor mediu mai scăzut, de 8.4. Comparativ cu studenții, care percep lecțiile private drept una dintre cele mai puțin grave situații, cadrele didactice manifestă o evaluare consecvent mai strictă a tuturor formelor de corupere și de abatere etică.

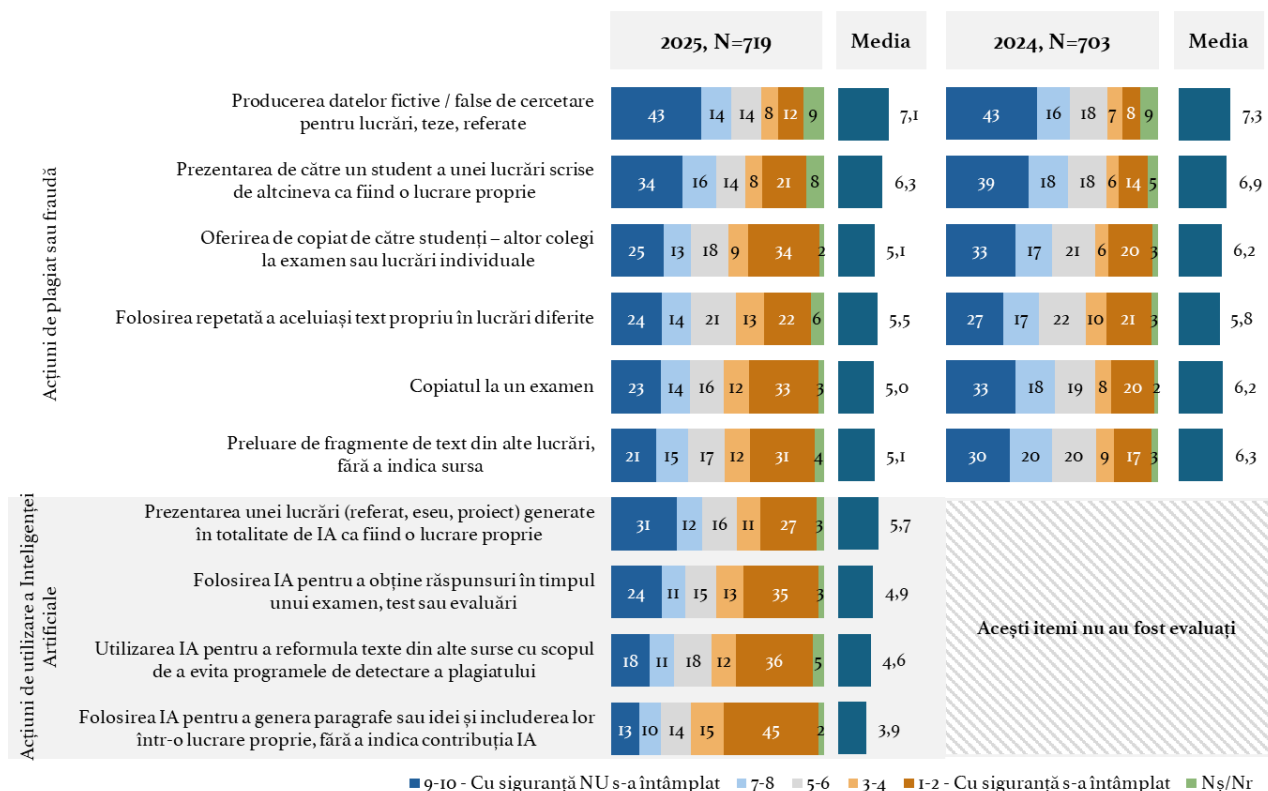
Figura 3.2.4: „Q9. Cât de grave vi se par următoarele acțiuni care se pot întâmpla în cadrul procesului educațional în Universități? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc grav, iar 10 – Foarte grav.”, % și media aritmetică, sondaj cadre didactice, partea 2

Studentii de la UTM sunt de părere că următoarele acțiuni cu siguranță s-au întâmplat cu ei sau cu colegii lor: folosirea IA pentru a genera paragrafe/idei și includerea lor într-o lucrare proprie (45% note de 1-2, scor mediu 3.9), utilizarea IA pentru a reformula texte din alte surse cu scopul evitării programelor de detectare a plagiatului (36%, 4.6) și a folosirii IA pentru obținerea răspunsurilor în timpul unui examen (35%, 4.9). La polul opus, 43% consideră că producerea datelor fictive pentru lucrări/referate cu siguranță nu a avut loc (43%, 7.1).

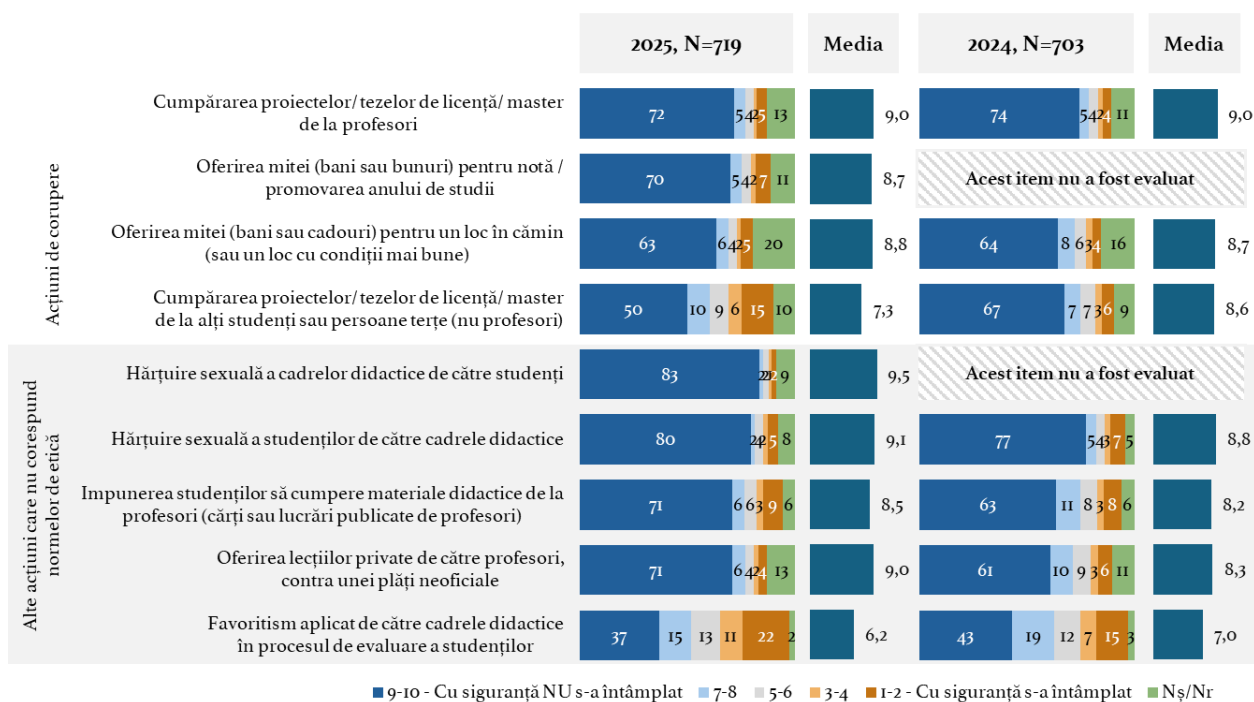
Comparativ cu 2024, ponderea celor care sunt de părere că oferirea copiatului altor colegi (+14 p.p.), copiatul la un examen (+13 p.p.), preluarea de fragmente din alte lucrări fără indicarea sursei (+14 p.p.) cu siguranță s-a întâmplat, a crescut semnificativ.

Figura 3.2.5: „Q14. În ce măsură cunoașteți că următoarele acțiuni s-au întâmplat sau nu cu cineva din colegii Dvs. la universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă ”Cu siguranță s-a întâmplat”; iar 10 – ”Cu siguranță NU s-a întâmplat”, % și media aritmetică, sondaj studenți, partea I

Studentii de la UTM consideră cel mai frecvent că favoritismul aplicat de către cadrele didactice cu siguranță s-a întâmplat (22% note de 1-2, scor mediu 6.2), urmat de cumpărarea proiectelor sau tezelor de la alți studenți sau terți (15%, 7.3). Comparativ cu 2024, aceste acțiuni au înregistrat scoruri medii semnificativ mai mici (-1.3 în cazul cumpărării lucrărilor de la terți și -0.8 în cazul favoritismului), ceea ce denotă o frecvență mai mare a apariției acestor fenomene în percepția respondenților.

Figura 3.2.6: „Q14. În ce măsură cunoașteți că următoarele acțiuni s-au întâmplat sau nu cu cineva din colegii Dvs. la universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă ”Cu siguranță s-a întâmplat”; iar 10 – ”Cu siguranță NU s-a întâmplat”, % și media aritmetică, **sondaj studenți, partea 2**

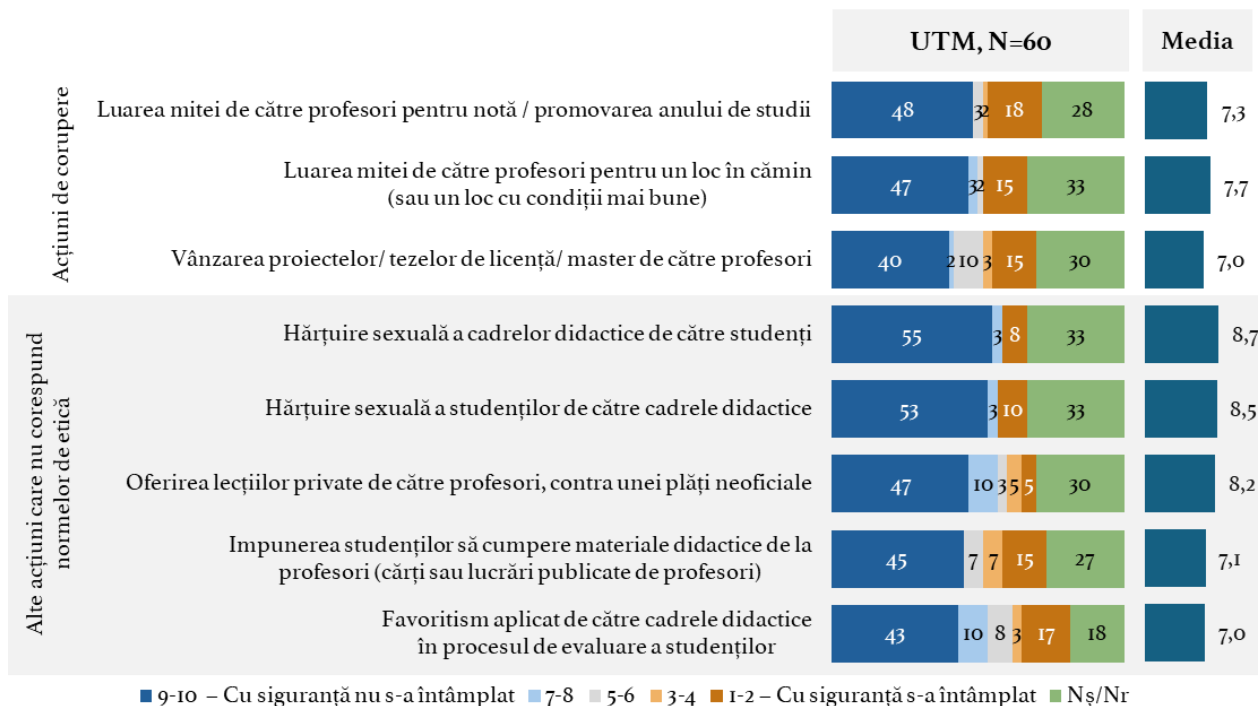
Cadrele didactice de la UTM percep majoritatea acțiunilor de plagiat și fraudă ca fiind mai frecvente decât le percep studenții, în special în ceea ce privește copiatul la examen, oferirea de copiat, preluarea fragmentelor fără citare și prezentarea unei lucrări scrise de altcineva ca fiind proprie. Cadrele didactice consideră că unele acțiuni de plagiat și fraudă s-au întâmplat cu siguranță în ultimul an, cel mai frecvent menționând copiatul la examen (37% note de 1-2, scor mediu 4.5), preluarea de fragmente de text din alte lucrări, fără indicarea sursei (32%, 4.5), oferirea de copiat altor colegi (30%, 4.6) și prezentarea de către un student a unei lucrări scrise de altcineva ca fiind proprie (32%, 5.5). În ceea ce privește utilizarea inteligenței artificiale, cadrele didactice consideră că folosirea IA pentru a genera paragrafe sau idei fără a indica contribuția acesteia (32%, scor mediu 4.5) și utilizarea IA pentru reformularea textelor pentru a evita detectarea plagiatului (35%, scor mediu 4.3) sunt acțiuni care s-au întâmplat cel mai frecvent.

Figura 3.2.7: „Q10. În ce măsură cunoașteți că următoarele acțiuni s-au întâmplat în ultimul an la Universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă ”Cu siguranță s-a întâmplat”; iar 10 – ”Cu siguranță NU s-a întâmplat”, % și media aritmetică, sondaj cadre didactice, partea I

Cadrele didactice de la UTM consideră că majoritatea acțiunilor de corupere și alte acțiuni care nu corespund normelor de etică au avut o frecvență redusă. Totuși, 17% dintre cadre consideră că favoritismul în evaluarea studenților cu siguranță s-a întâmplat (note de 1-2, scor mediu 7.0), iar 15% consideră că studenții sunt obligați să cumpere materiale didactice de la profesori (scor mediu 7.1). Cadrele didactice tind să perceapă acțiunile de corupere și de încălcare a normelor de etică ca fiind ceva mai rare decât o fac studenții, diferența fiind vizibilă mai ales în cazul favoritismului în procesul de evaluare al studenților. De cealaltă parte, cadrele didactice consideră că impunerea studenților de a cumpăra materialele didactice de la profesori este mai frecventă decât o percep studenții.

Figura 3.2.8: „Q10. În ce măsură cunoașteți că următoarele acțiuni s-au întâmplat în ultimul an la Universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă ”Cu siguranță s-a întâmplat”; iar 10 – ”Cu siguranță NU s-a întâmplat”, % și media aritmetică, **sondaj cadre didactice, partea 2**

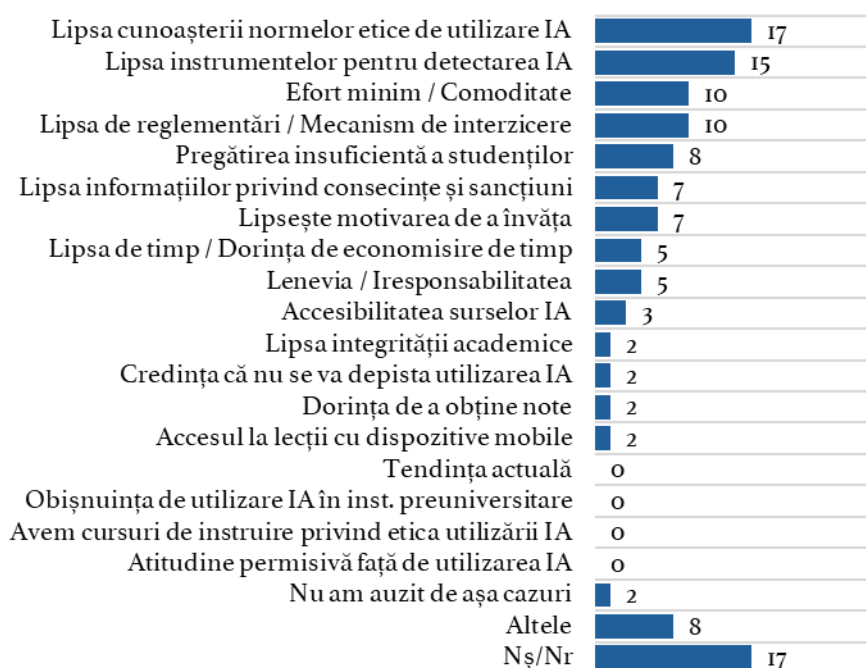
În cadrul UTM, cadrele didactice indică drept cauză principală a plagiatului: pregătirea insuficientă a studenților (17%), lipsa motivației de a studia (15%) și accesul facil la instrumente IA (15%).

Figura 3.2.9: „Q11. Ce factori considerați că contribuie cel mai mult la apariția următoarelor practici la Universitate? (răspuns deschis), %, *Plagiat de către studenți, sondaj cadre didactice, N=60*

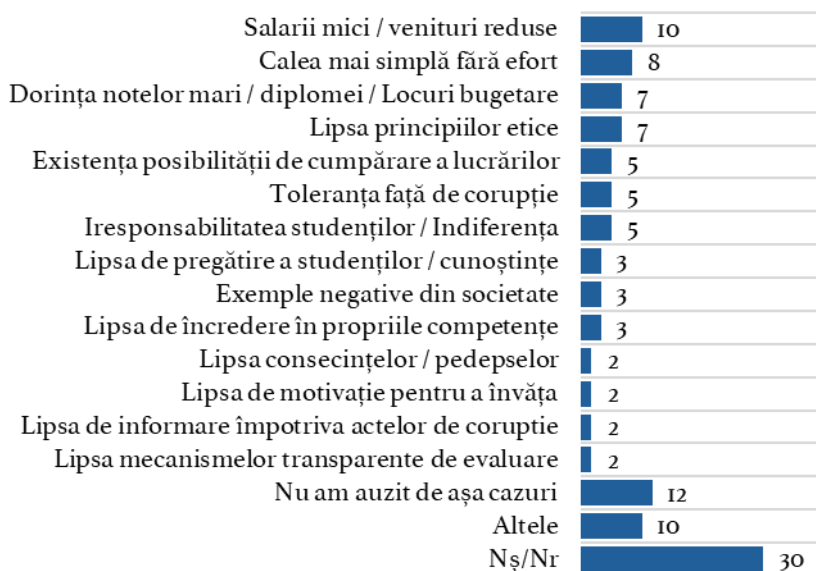
Cadrele didactice indică drept principale cauze ale utilizării neetice a IA lipsa cunoașterii normelor etice (17%), lipsa instrumentelor pentru detectarea IA (15%), efortul minim sau comoditatea și lipsa reglementărilor interne privind utilizarea IA (10% fiecare).

Figura 3.2.10: „Q11. Ce factori considerați că contribuie cel mai mult la apariția următoarelor practici la Universitate? (răspuns deschis), %, *Utilizarea neetică a Inteligenței Artificiale de către studenți, sondaj cadre didactice, N=60*

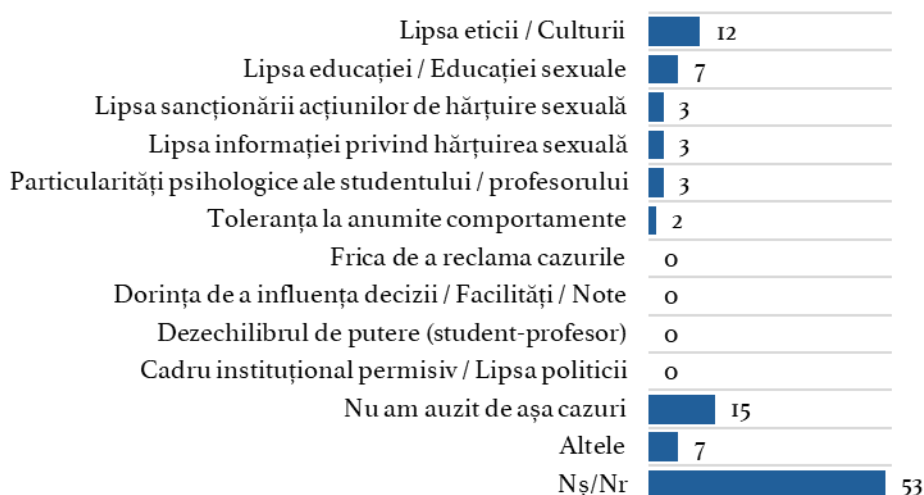
Cadrele didactice menționează cel mai des salariile mici sau veniturile reduse (10%), tentația unei căi mai simple fără efort (8%), dorința notelor mari sau a locurilor bugetare și lipsa principiilor etice (7% fiecare) ca principalii factori ai acțiunilor de corupere.

Figura 3.2.II: „QII. Ce factori considerați că contribuie cel mai mult la apariția următoarelor practici la Universitate? (răspuns deschis), %, *Acțiuni de corupere (mită, cumpărarea lucrărilor, etc.)*, *sondaj cadre didactice*, N=60

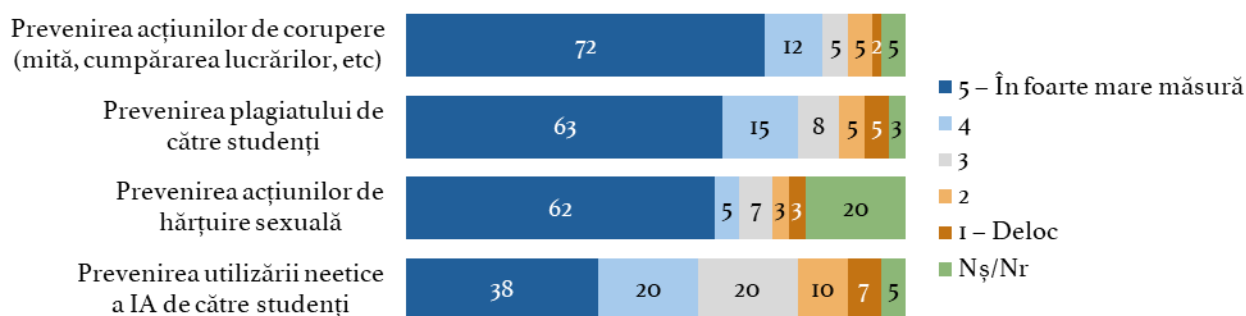
La UTM, cadrele didactice indică drept cauză principală a acțiunilor de hărțuire sexuală lipsa eticii (12%), lipsa educației sau a educației sexuale (7%), lipsa sancționării acțiunilor de hărțuire, a informației privind hărțuirea sexuală și particularitățile psihologice ale persoanei implicate (3% fiecare).

Figura 3.2.I2: „QII. Ce factori considerați că contribuie cel mai mult la apariția următoarelor practici la Universitate? (răspuns deschis), %, *Acțiuni de hărțuire sexuală*, *sondaj cadre didactice*, N=60

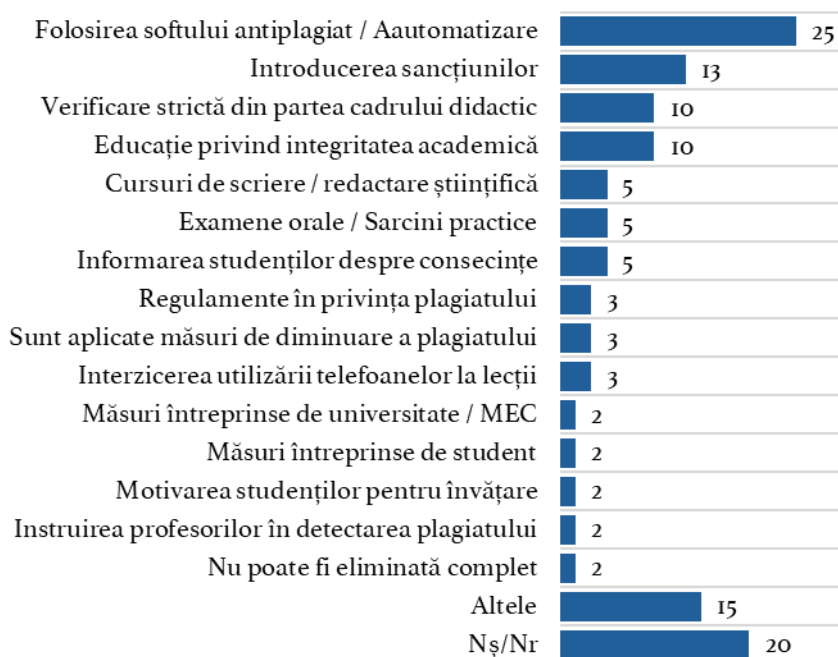
În rândul cadrelor didactice de la UTM, prevenirea coruperii este evaluată cel mai favorabil, cu 84% dintre respondenți considerând că se întreprind acțiuni eficiente într-o măsură mare, urmată de prevenirea plagiatului (78%) și prevenirea hărțuirii sexuale (67%). În ceea ce privește prevenirea utilizării neetice a IA, 58% oferă note de 4-5, iar o pondere notabilă (17%) consideră că acțiunile întreprinse sunt insuficiente sau inexistente.

Figura 3.2.13: „Q12. În ce măsură considerați că administrația Universității întreprinde acțiuni eficiente pentru a preveni și combate practicile neetice menționate anterior? Vă rugăm să folosiți o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă ”Deloc”, iar 5 ”În foarte mare măsură”. (un răspuns pe rând), %, sondaj cadre didactice, N=60

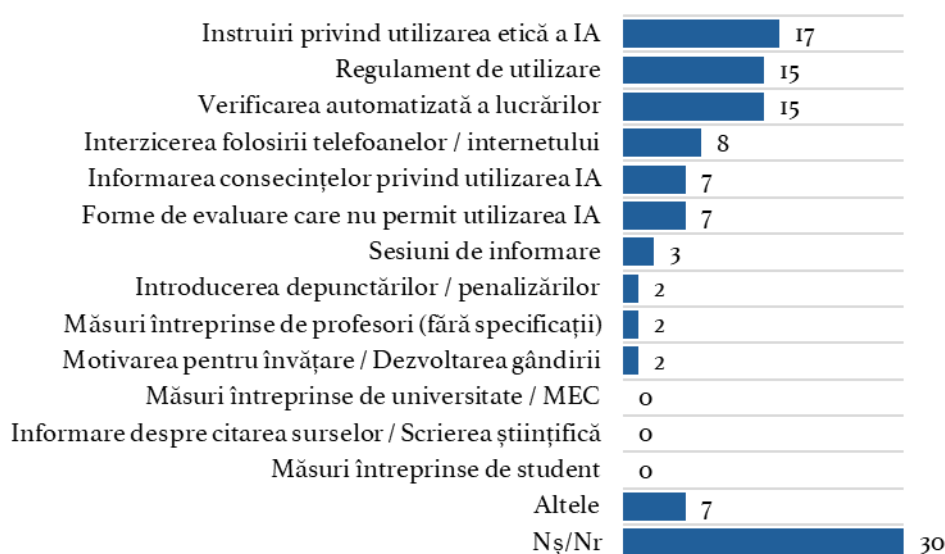
Cadrele didactice consideră că principalele trei măsuri pentru a elimina plagiatul sunt: utilizarea softului antiplagiat (25%), introducerea sancțiunilor (13%) și educația privind integritatea academică și verificarea strictă a lucrărilor (10% fiecare).

Figura 3.2.14: „Q13. Ce măsuri credeți că ar putea fi întreprinse și de către cine, pentru a elimina complet aceste practici? (răspuns deschis), %, Plagiat de către studenți, sondaj cadre didactice, N=60

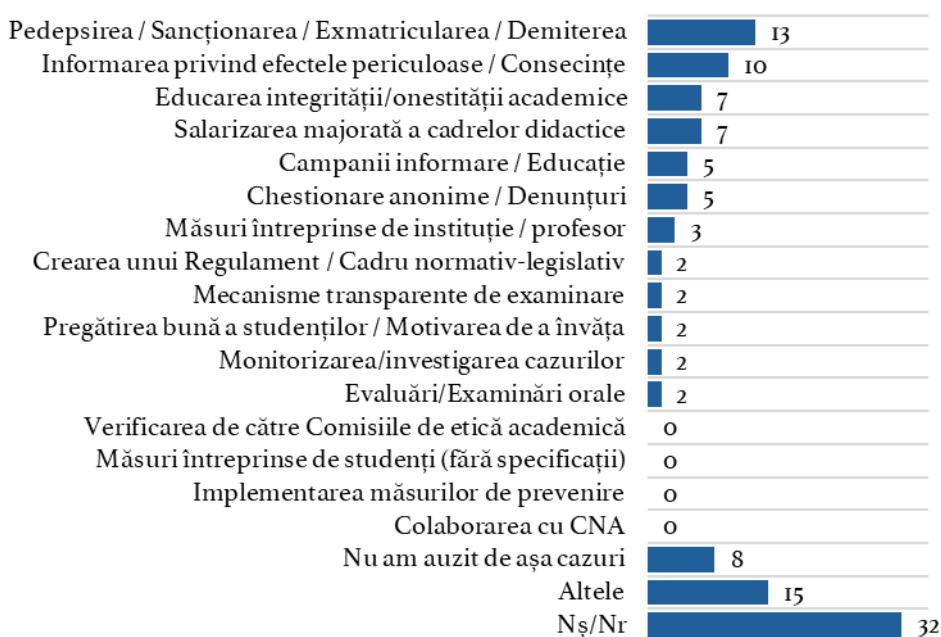
Cadrele didactice consideră că cele mai eficiente măsuri pentru prevenirea utilizării neetice a IA sunt instruirile privind utilizarea etică a IA (17%), regulamentul de utilizare (15%) și verificarea automatizată a lucrărilor (15%).

Figura 3.2.15: „Q13. Ce măsuri credeți că ar putea fi întreprinse și de către cine, pentru a elimina complet aceste practici? (răspuns deschis), %, *Utilizarea neetică a Inteligenței Artificiale de către studenți, sondaj cadre didactice, N=60*

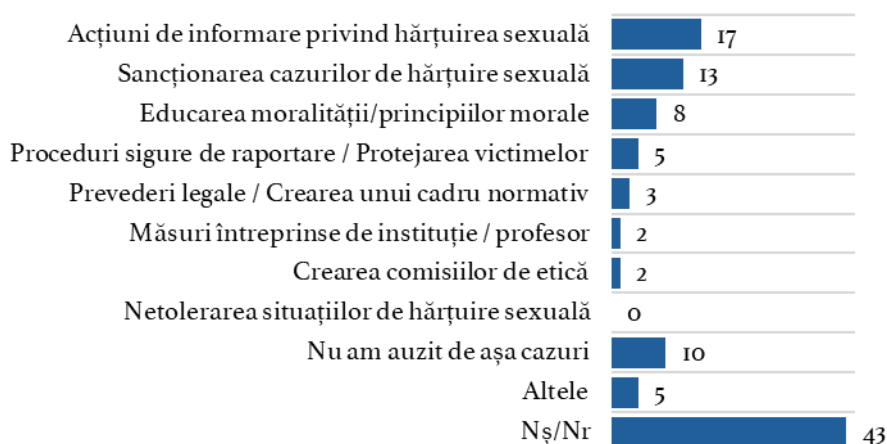
Cadrele didactice consideră că cele mai eficiente măsuri pentru prevenirea acțiunilor de corupere sunt sancționarea persoanelor implicate (13%), informarea consecințelor acțiunilor de corupere (10%) și educarea integrității academice și majorarea salariilor cadrelor didactice (7% fiecare).

Figura 3.2.16: „Q13. Ce măsuri credeți că ar putea fi întreprinse și de către cine, pentru a elimina complet aceste practici? (răspuns deschis), %, *Acțiuni de corupere (mită, cumpărarea lucrărilor, etc.), sondaj cadre didactice, N=60*

Cadrele didactice consideră că cele mai eficiente măsuri pentru prevenirea hărțuirii sexuale sunt: acțiuni de informare privind hărțuirea sexuală (17%), sancționarea cazurilor identificate (13%) și educarea moralității și a principiilor morale (8%). Unul din 10 profesori afirmă că nu cunosc astfel de cazuri – 10%.

Figura 3.2.17: „Q13. Ce măsuri credeți că ar putea fi întreprinse și de către cine, pentru a elimina complet aceste practici? (răspuns deschis), %, *Acțiuni de hărțuire sexuală, sondaj cadre didactice*, N=60

85% dintre profesori declară că sunt familiarizați cu Codul de Etică și Deontologie Profesională a Universității Tehnice din Moldova. Aproape jumătate (43%) dintre profesori confirmă existența unui soft antiplagiat, în timp ce 22% afirmă contrariul, iar 35% nu cunosc dacă instituția oferă acces la un astfel de instrument.

Figura 3.2.18: „Q14. În ce măsură sunteți familiarizat(ă) cu Codul de Etică și Deontologie Profesională al universității dvs.? (un răspuns), %, *sondaj cadre didactice*, N=60

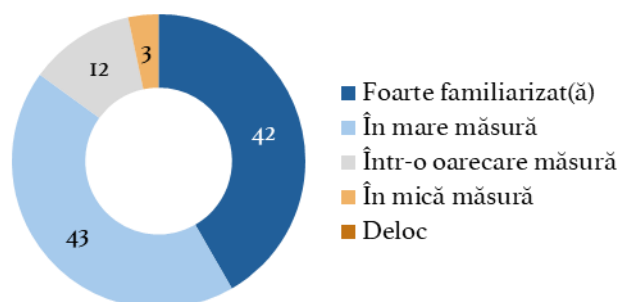
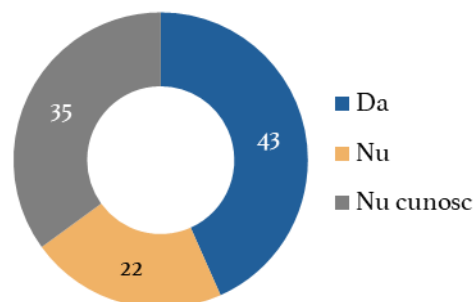
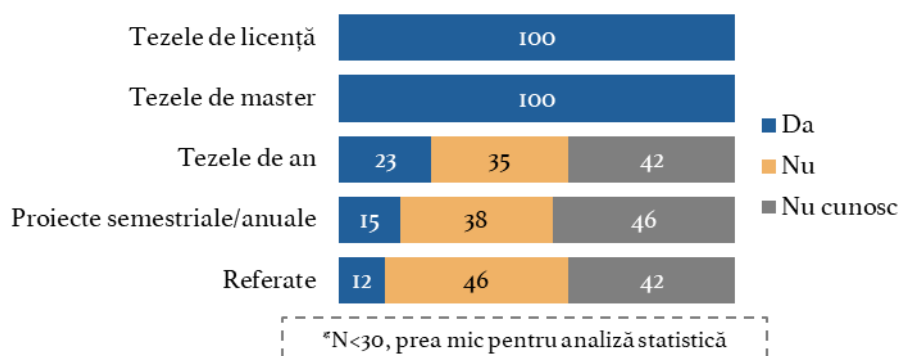

Figura 3.2.19: „Q15. Universitatea dvs. oferă acces cadrelor didactice la un software de detectare a plagiatului (de ex: Turnitin, PlagScan, etc.)? (un răspuns), %, *sondaj cadre didactice*, N=60

Toate cadrele didactice chestionate au menționat ca se utilizează softuri antiplagiat pentru tezele de licență și master, iar 12-23% au menționat utilizarea acestor softuri pentru tezele de an, proiectele semestriale/anuale și referate.

Figura 3.2.20: „Q16. Pentru ce tipuri de lucrări sunt utilizate softurile antiplagiat în cadrul universității? (un răspuns pe rând), % din cei care au acces la un software de detectare a plagiatului, **sondaj cadre didactice, N=26***

La UTM, ponderea cadrelor didactice care indică existența unei politici clare cu privire la utilizarea IA este mai mare (27%). O treime dintre profesori menționează că un document este în curs de elaborare (33%), iar 30% afirmă că nu există încă o politică. 10% indică faptul că politica actuală este neclară.

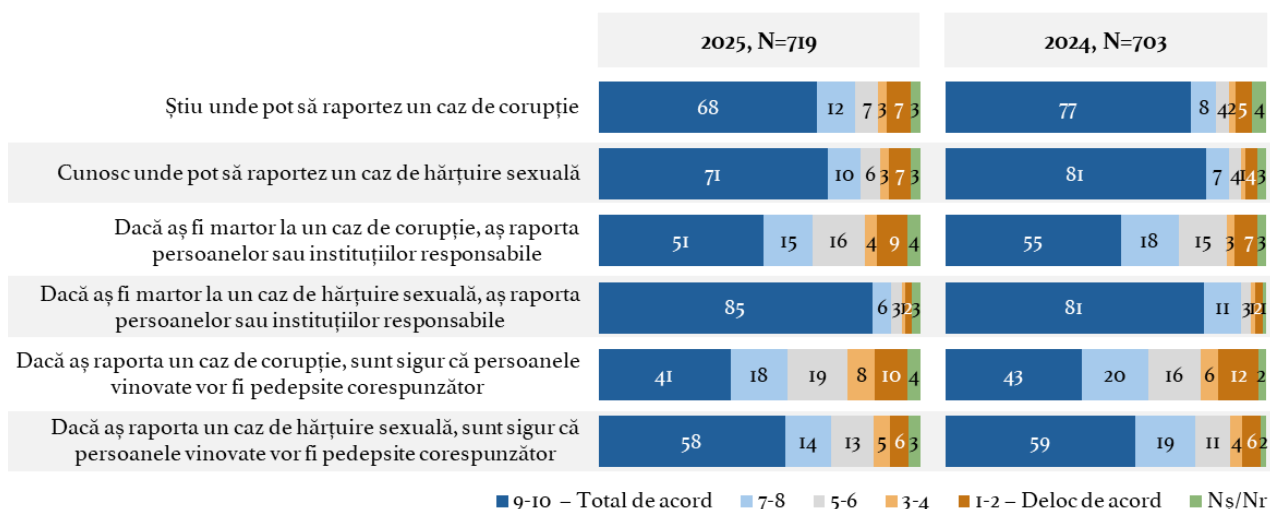
Figura 3.2.21: „Q17. Există în cadrul universității/facultății dvs. o politică sau un ghid clar cu privire la utilizarea Inteligenței Artificiale de către studenți în lucrările academice? (un răspuns), %, **sondaj cadre didactice, N=60**

Subcapitolul 3.3: Raportarea și sancționarea cazurilor de corupție sau hărțuire sexuală

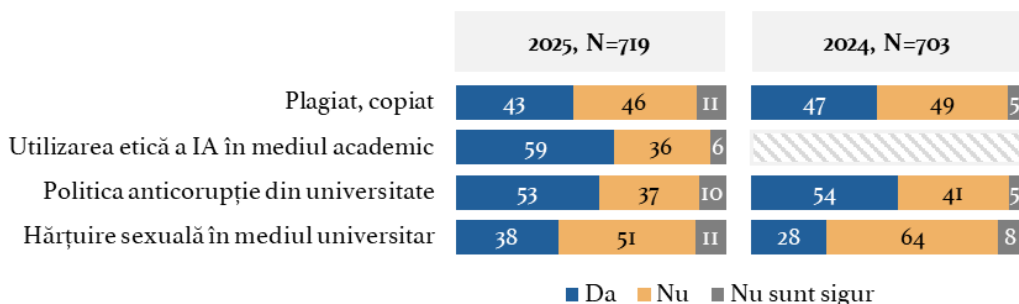
În cazul studenților de la UTM, 68% dintre respondenți cunosc unde pot raporta un caz de corupție (în scădere cu 9 p.p. față de 2024), iar 71% cunosc unde pot raporta un caz de hărțuire sexuală (-10 p.p. comparativ cu 2024). Intenția de a raporta un caz de corupție instituțiilor responsabile a fost menționat de 51% dintre studenți, în timp ce 85% declară că ar raporta un caz de hărțuire sexuală. Similar cu rezultatele din 2024, 41% sunt total de acord cu faptul că dacă ar raporta un caz de corupție sunt siguri că persoanele vinovate ar fi pedepsite, în timp ce 18% și-au exprimat dezacordul (note de 1-4). De cealaltă parte, 58% sunt siguri că dacă ar raporta un caz de hărțuire sexuală, persoanele vinovate ar fi pedepsite corespunzător.

Figura 3.3.1: „Q15. În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă Deloc de acord, iar 10 – Total de acord.”, % și media aritmetică, **sondaj studenți**

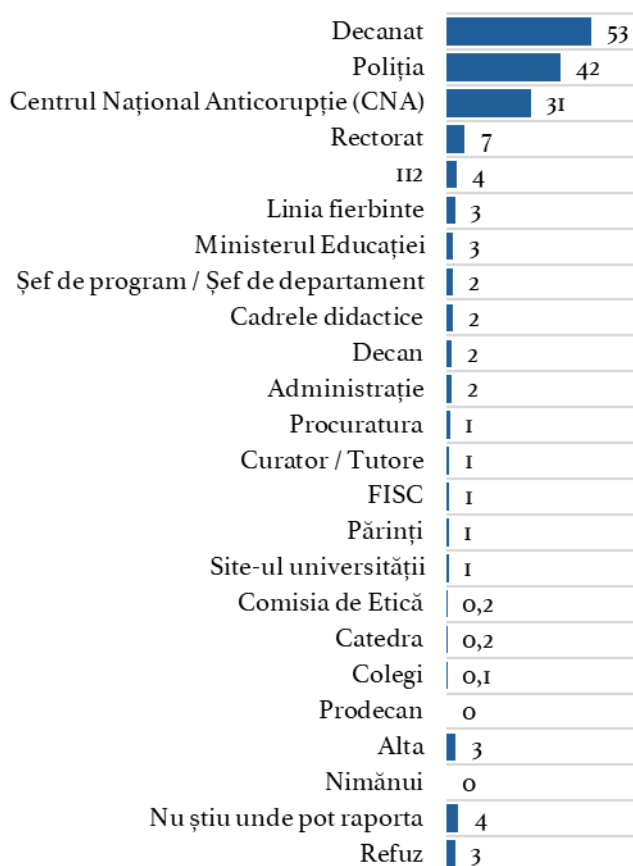
59% dintre studenții de la UTM afirmă că au participat la instruiți pe tematica utilizării etice a IA în mediul academic, iar 53% au fost la cel puțin o instruire despre politica anticorupție din universitate. Mai puțin de jumătate declară că au participat la instruiți despre plagiat/copiat (43%) și hărțuire sexuală în mediul academic (38%, +10 p.p. comparativ cu 2024).

Figura 3.3.2: „Q16. Ați participat în cadrul universității la cel puțin o instruire cu privire la următoarele subiecte? (un răspuns)”, %, **sondaj studenți**

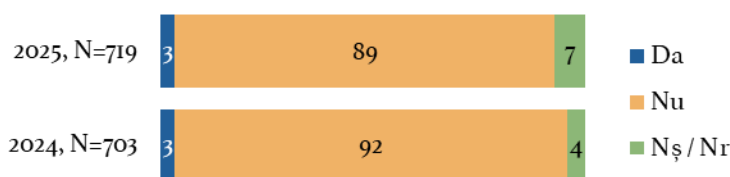
Fiind rugați să numească spontan unde se pot adresa pentru a raporta un caz de corupție din universitate, studenții de la UTM au numit: decanatul (53%), poliția (42%) și CNA (31%).

Figura 3.3.3: „Q17. Din câte cunoașteți, unde vă puteți adresa pentru a raporta un act de corupție sau luare de mită care s-ar putea întâmpla în cadrul universității Dvs.? (răspuns liber)”, %, **sondaj studenți, N=719**

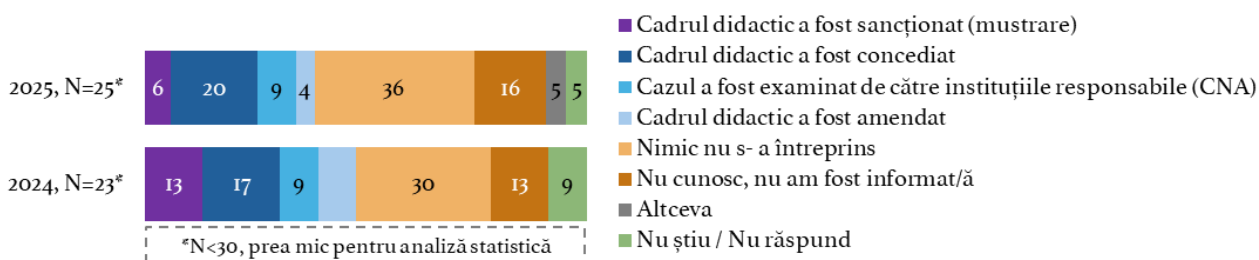
Majoritatea studenților chestionați de la UTM nu au raportat personal sau nu cunosc pe cineva care a raportat conducerii universității un act de corupție (89%).

Figura 3.3.4: „Q18. Dvs. sau cineva din colegii Dvs. ați raportat anterior cuiva din cadrul universității un act de corupție? (un răspuns)”, %, **sondaj studenți**

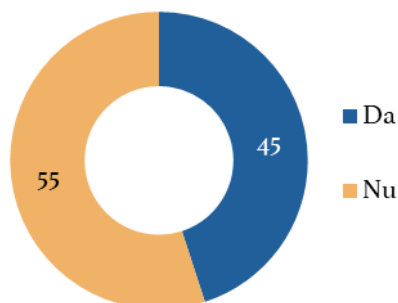
Circa jumătate dintre studenții de la UTM care au raportat anterior un act de corupție afirmă că fie nu s-a întreprins nimic, fie nu au fost informați. 20% au menționat concedierea cadrului didactic.

Figura 3.3.5: „Q19. Cum s-a finalizat acest proces? (un răspuns)”, % din respondenți care au raportat anterior cuiva din cadrul universității un act de corupție, %, **sondaj studenți**

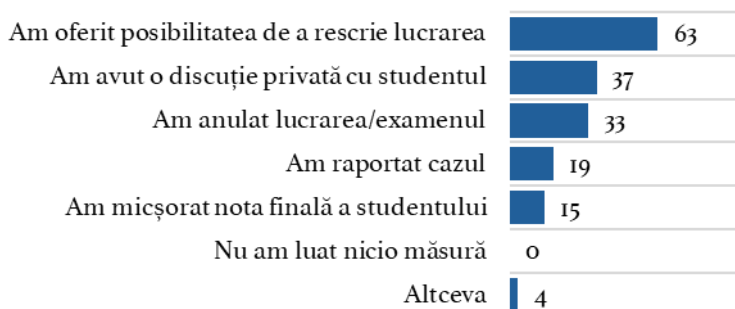
55% dintre profesori declară că nu s-au confruntat personal cu cazuri de fraudă academică în ultimul an universitar.

Figura 3.3.6: „Q18. În ultimul an universitar, v-ați confruntat personal cu cel puțin un caz de fraudă academică (plagiat, copiat, utilizare nepermisă a IA, oferire de mită, etc.) din partea unui student? (un răspuns), %, **sondaj cadre didactice, N=60**

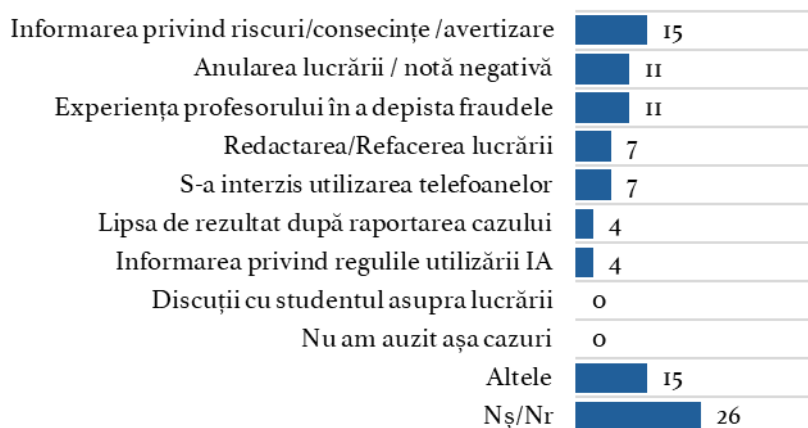
Circa 63% dintre cadrele didactice care s-au confruntat cu un caz de fraudă academică au menționat oferirea posibilității de a rescrie lucrarea, 37% au menționat că au avut o discuție privată cu studentul, iar o treime au anulat lucrarea.

Figura 3.3.7: „Q19. Ce măsuri ați întreprins? Selectați toate variantele care se aplică. (răspuns multiplu), % din cei care s-au confruntat cu un caz de fraudă academică, **sondaj cadre didactice, N=27***

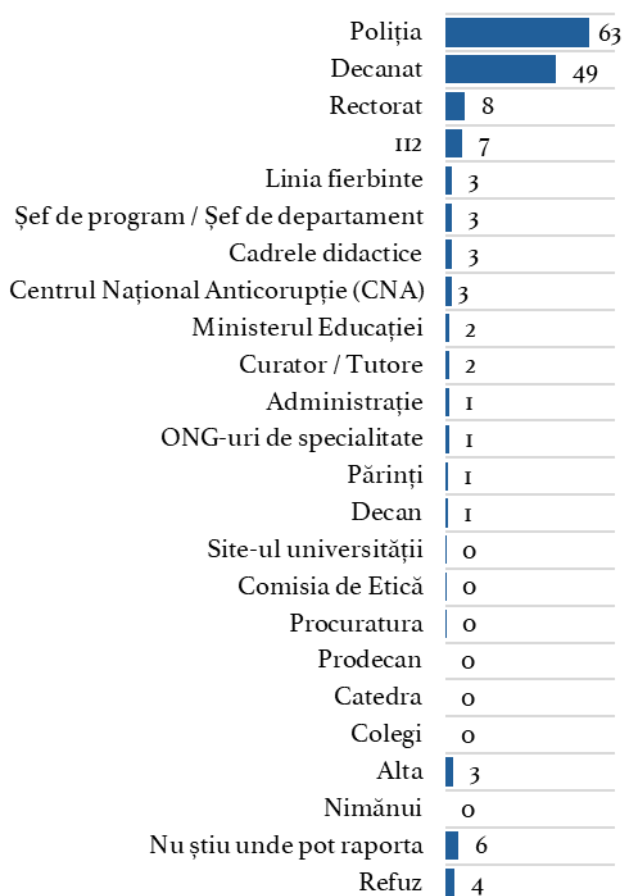
Fiind întrebați ce a funcționat bine în contextul gestionării unui incident de fraudă, 15% au menționat informarea studentului privind riscurile sau consecințele.

Figura 3.3.8: „Q20. Vă rugăm să descrieți pe scurt, fără a oferi detalii care ar putea duce la identificare, contextul în care a avut loc incidentul de fraudă academică și care a fost rezultatul final al acțiunilor dumneavoastră. Ce anume a funcționat bine și ce obstacole ați întâmpinat în gestionarea situației? (răspuns deschis), % din cei care s-au confruntat cu un caz de fraudă academică, **sondaj cadre didactice, N=27***

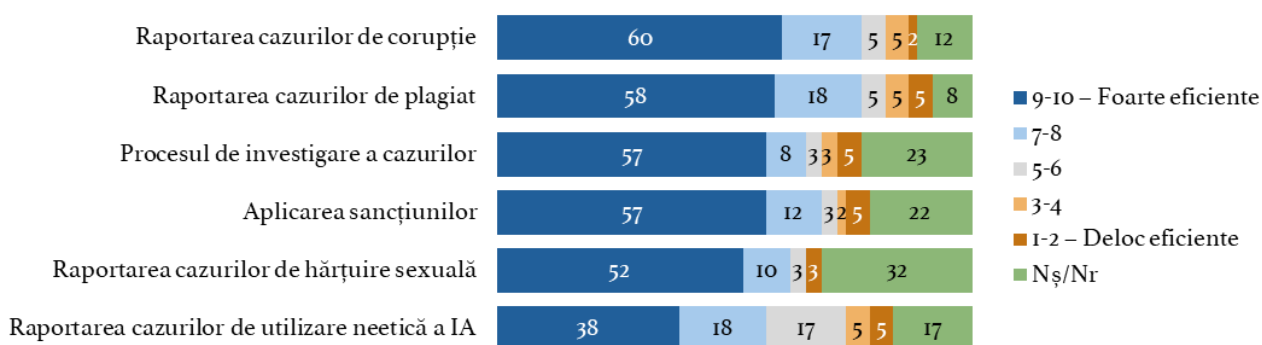
Fiind întrebați spontan unde se pot adresa pentru a raporta un caz de hărțuire sexuală, dacă s-ar întâmpla în cadrul universității, studenții de la UTM au menționat cel mai frecvent poliția (63%) și decanatul (49%).

Figura 3.3.9: „Q20. Din câte cunoașteți, unde vă puteți adresa pentru a raporta un caz de hărțuire sexuală care s-ar putea întâmpla în cadrul universității Dvs.? (răspuns liber)”, %, **sondaj studenți, N=719**

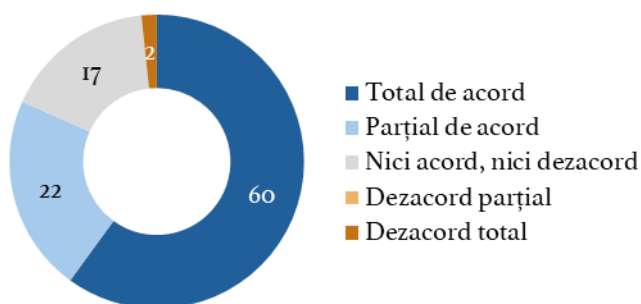
Cadrele didactice de la UTM apreciază mecanismele universitare de investigare și sancționare a încălcărilor de integritate academică în general ca fiind eficiente. Raportarea cazurilor de corupție și de plagiat este considerată foarte eficientă de peste jumătate dintre respondenți (60% și respectiv 58% acordând note de 9-10), iar procesul de investigare a cazurilor și aplicarea sancțiunilor sunt percepute ca eficiente de 57%. Raportarea cazurilor de hărțuire sexuală primește evaluări pozitive de la 52% dintre cadre, în timp ce pentru raportarea utilizării neetice a IA, 38% consideră mecanismele foarte eficiente.

Figura 3.3.10: „Q22. Cât de eficiente considerați că sunt următoarele mecanisme utilizate la Universitate pentru investigarea și sancționarea încălcărilor de integritate academică? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 10, unde 1 înseamnă „Deloc eficiente”, iar 10 – „Foarte eficiente”. (un răspuns pe rând), %, **sondaj cadre didactice, N=60**

82% dintre cadrele didactice de la UTM sunt de acord cu afirmația privind căreia la UTM, personalul academic este încurajat să raporteze încălcările de integritate academică.

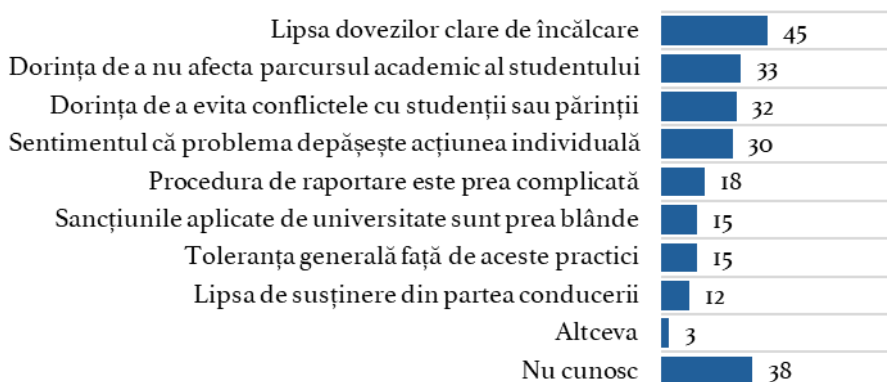
Figura 3.3.II: „Q23. Vă rog să indicați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 – ”Dezacord total”, iar 5 – ”Acord total”, în ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarea afirmație: ”La universitatea la care predau, personalul academic este încurajat să raporteze încălcările de integritate academică”. (un răspuns), %, sondaj cadre didactice, N=60

Subcapitolul 3.4: Provocări în menținerea integrității academice

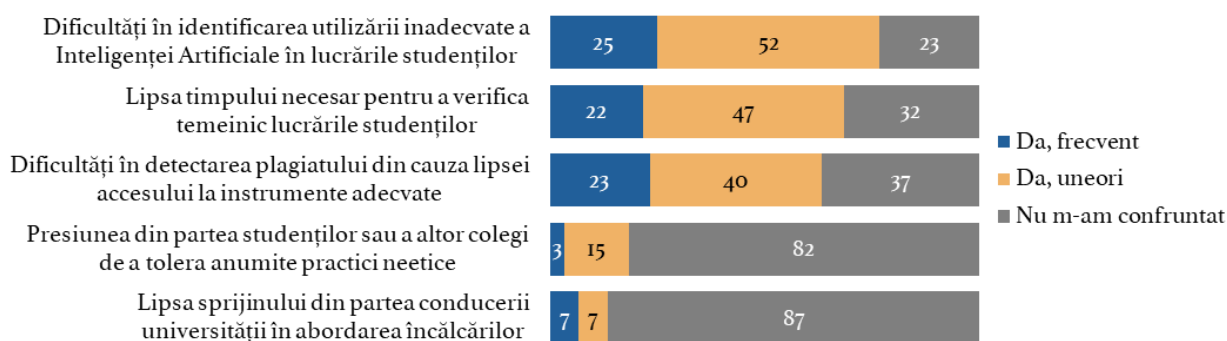
La UTM, potrivit personalului academic, principalele motive pentru care cadrele didactice ar ezita să raporteze un caz de fraudă academică sunt lipsa dovezilor clare (45%), dorința de a nu afecta parcursul academic al studentului (33%) și evitarea conflictelor cu studenții sau părinții (32%).

Figura 3.4.I: „Q24. Care credeți că sunt principalele motive pentru care cadrele didactice ar ezita să raporteze un caz de fraudă academică? Vă rugăm să selectați un singur răspuns pentru fiecare coloană, indicând motivul pe care îl considerați: în primul rând, în al doilea rând și în al treilea rând. (un răspuns pe coloană), %, sondaj cadre didactice, N=60

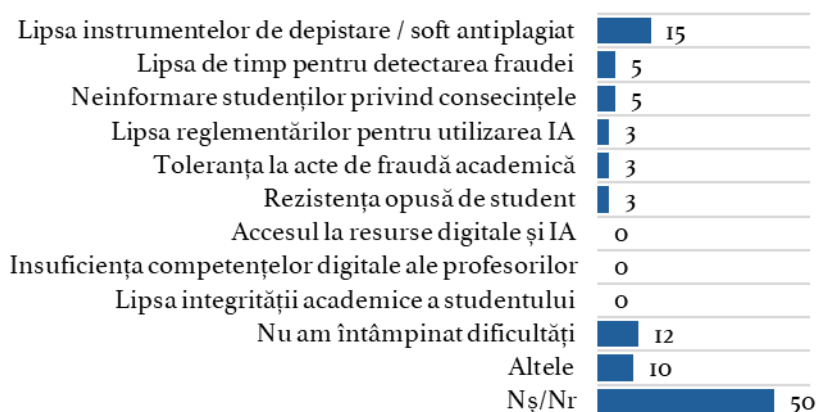
Vorbind de dificultățile cu care s-a întâlnit personalul academic interviuat de la UTM în prevenirea practicilor neetice, dificultățile în identificarea utilizării inadecvate a IA sunt cele mai frecvente, cu 77% dintre respondenți declarând că s-au confruntat cu această problemă (dintre care 25% frecvent). Lipsa timpului necesar pentru verificarea temeinică a lucrărilor reprezintă o altă barieră importantă, raportată de 69% dintre cadre (22% frecvent). Aproape două treimi (63%) menționează dificultăți în detectarea plagiatului din cauza lipsei accesului la instrumente adecvate.

Figura 3.4.2: „Q25. V-ați confruntat cu următoarele în prevenirea practicilor neetice? (un răspuns pe rând), %, sondaj cadre didactice, N=60

Cadrele didactice de la UTM indică principale dificultăți în identificarea și prevenirea fraudelor academice: lipsa instrumentelor de depistare (15%) și lipsa timpului pentru identificare și neinformarea studenților despre consecințe (5% fiecare).

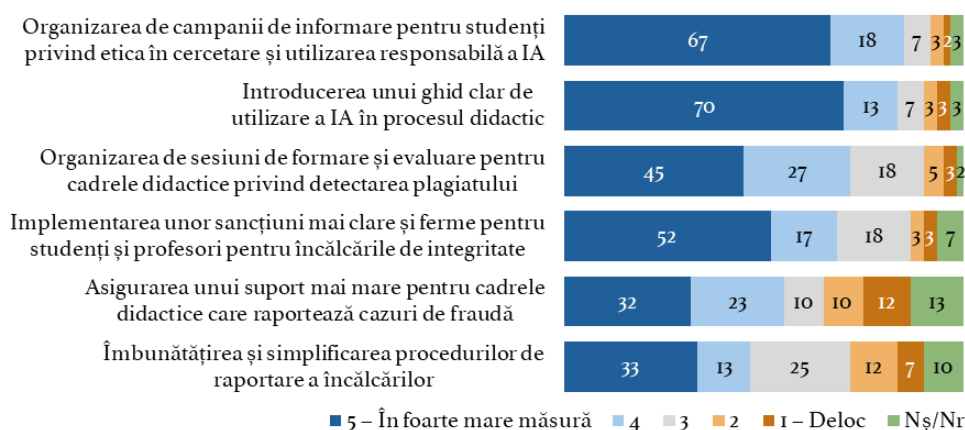
Figura 3.4.3: „Q26. Ce alte dificultăți întâmpinați, în practică, atunci când încercați să preveniți sau să identificați fraudele academice (inclusiv plagiatul sau utilizarea nepermisă a IA)? (răspuns deschis), %, sondaj cadre didactice, N=60

Subcapitolul 3.5: Sugestii pentru îmbunătățirea mecanismelor de integritate

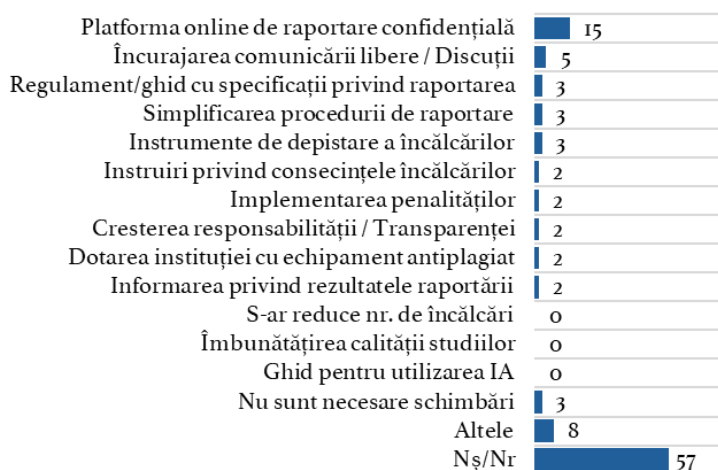
Personalul academic de la UTM consideră că următoarele măsuri sunt necesare la universitate: organizarea de campanii de informare pentru studenți privind etica în cercetare și utilizarea responsabilă a IA (85%), introducerea unui ghid clar de utilizare a IA în procesul didactic (83%), și organizarea de sesiuni de formare și evaluare pentru cadrele didactice privind detectarea plagiatului (72%). O altă măsură considerată necesară este implementarea unor sancțiuni mai clare și ferme (69%).

Figura 3.5.1: „Q27. Cât de necesare considerați că sunt următoarele măsuri la Universitate? Vă rugăm să utilizați o scală de la 1 la 5, unde 1 înseamnă „Deloc necesar”, iar 5 – „Foarte necesar”. (un răspuns pe rând), %, sondaj cadre didactice, N=60

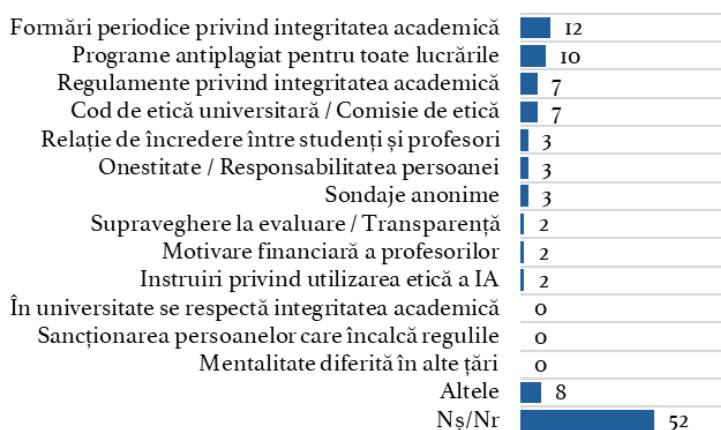
Cadrele didactice de la UTM consideră că principala îmbunătățire pentru eficientizarea raportării încălcărilor academice este platforma online de raportare confidențială (15%).

Figura 3.5.2: „Q28. Ce schimbări ar face procesul de raportare a încălcărilor academice mai eficient sau mai accesibil pentru cadrele didactice? (răspuns deschis), %, sondaj cadre didactice, N=60

La UTM, cele mai des observate de către cadrele didactice, a practicilor pozitive în ceea ce privește integritatea academică sunt formările pe tema integrității (12%) și programele antiplagiat (10%). Cadrele didactice menționează și regulamentele interne (7%) sau codurile și comisiile de etică (7%) drept elemente care susțin integritatea academică.

Figura 3.5.3: „Q29. Ce exemple de bună practică ați observat în propria instituție sau în alte universități (din țară sau din afara țării) în ceea ce privește integritatea academică? (răspuns deschis), %, sondaj cadre didactice, N=60

Pentru a consolida integritatea academică, cadrele didactice propun în primul rând ședințele de informare privind integritatea (10%), urmate de pedepsirea celor care au încălcat regulile (8%) și de măsuri pentru motivația responsabilității (8%). Cursurile de utilizare etică a tehnologiilor sunt menționate de 7%.

Figura 3.5.4: „Q30. Dacă ați putea implementa o singură măsură pentru a consolida integritatea academică în universitatea dvs., care ar fi aceasta și de ce? (răspuns deschis), %, sondaj cadre didactice, N=60

